

CECH RZEMIOSŁ
MOTORYZACYJNYCH
W WARSZAWIE

PORADNIK MISTRZA W RZEMIOSŁACH MOTORYZACYJNYCH

WARSZAWA 2022

**CECH RZEMIOSŁ
MOTORYZACYJNYCH
W WARSZAWIE**

PORADNIK MISTRZA W RZEMIOSŁACH MOTORYZACYJNYCH

WARSZAWA 2022

„Poradnik Mistrza w rzemiosłach motoryzacyjnych” zawiera treści, informacje i przydatne wzory dokumentacji, związane z wymaganiami formalnymi i aktualnym stanem prawnym z zakresu prowadzenia kształcenia dualnego w rzemiośle – dla przedsiębiorców-mistrzów kształcących w rzemiośle i przedsiębiorców zainteresowanych prowadzeniem kształcenia dualnego. Poradnik zawiera również szereg materiałów pomocnych w procesie kształcenia. Poradnik to kolejne szczegółowe narzędzie edukacyjne pomocne mistrzom szkolącym-rzemieślnikom w realizacji nauki zawodu w systemie dualnym.

Autor opracowania: **Elżbieta Żochowska**
Konsultacje: **Beata Półtorak**

Cech Rzemiosł Motoryzacyjnych w Warszawie

ul. Podwale 11, I p. lok. 121
00-252 Warszawa
tel. 22 635 04 64; 608 502 875
e-mail: cech@motoryzacja.home.pl

www.motoryzacja.home.pl

Publikacja powstała w ramach projektu realizowanego przez Cech Rzemiosł Motoryzacyjnych w Warszawie pn. **Rozwój i promocja kształcenia dualnego w rzemiosłach motoryzacyjnych /Umowa nr 143/PIR/Z2/2022/** w ramach II edycji Rządowego Programu **Polski Inkubator Rzemiosła**, prowadzonego przez **Narodowy Instytut Wolności – Centrum Społeczeństwa Obywatelskiego**.

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO
INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU
SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH
RZĄDOWEGO PROGRAMU POLSKI INKUBATOR RZEMIOSŁA
NA LATA 2021-2030

CECH RZEMIOSŁ MOTORYZACYJNYCH W WARSZAWIE

CECH RZEMIOSŁ MOTORYZACYJNYCH w WARSZAWIE jest najstarszą branżową organizacją samorządu gospodarczego rzemiosła w zakresie motoryzacji, posiada osobowość prawną, działa na podstawie przepisów Ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle z późniejszymi zmianami oraz na podstawie statutu, który określa podstawowe zadania Cechu wobec zrzeszonych firm. Cech Rzemiosł Motoryzacyjnych w Warszawie powstał w 1948 roku. Obszarem działania Cechu jest cała Polska.

Do najważniejszych zadań Cechu, który jest organem samorządu gospodarczego rzemiosła, należy reprezentowanie środowiska rzemieślników zrzeszonych w kontaktach z władzami samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, przedstawicielami administracji, a także z przedstawicielami rządu.

Cech sprawuje ustawowy nadzór nad szkoleniem i przebiegiem przygotowania zawodowego młodocianych, prowadzi szkolenia, spotkania i seminaria nie tylko dla rzemieślników i małych przedsiębiorców, ale dla wszystkich chętnych.

Członkiem Cechu Rzemiosł Motoryzacyjnych w Warszawie może zostać osoba fizyczna lub prawna prowadząca działalność gospodarczą zarejestrowaną w Polsce. Deklaracja członkowska dostępna jest na stronie: www.motoryzacja.home.pl w zakładce **DOŁĄCZ DO NAS**.

CECH I JEGO ROLA W PROCESIE KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RZEMIOŚLE

Cechy to organizacje społeczno-zawodowe i gospodarcze, zrzeszające rzemieślników z regionu albo branży. W sferze edukacji Cechy są głównym źródłem informacji na temat firm szkolących, zasad realizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle oraz wymagań formalnych, które musi spełnić uczeń i pracodawca. Cech pośredniczy i prowadzi nadzór w zawarciu umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego i wspiera uczestników tego procesu w trakcie całego cyklu kształcenia. Do głównych zadań Cechu w tym obszarze należy: współpraca z instytucjami rynku pracy oraz dyrektorami i radami pedagogicznymi szkół branżowych, prowadzenie wykazu pracodawców – rzemieślników zatrudniających młodocianych pracowników, nadzór nad przygotowaniem zawodowym młodocianych pracowników i wspieranie procesu nauki podczas całego okresu, udzielanie informacji na temat wolnych miejsc, w których może się odbywać przygotowanie zawodowe u pracodawcy w rzemiośle oraz pomocy młodocianemu, który z uzasadnionych przyczyn chce zmienić miejsce przygotowania zawodowego, promocja nauki zawodu, pomoc w kompletowaniu dokumentów do egzaminu czeladniczego, mistrzowskiego, sprawdzającego, wnioskowanie w imieniu przedsiębiorcy o refundację wynagrodzeń pracowników młodocianych.

Więcej informacji: **dyr. biura Beata Półtorak – tel. 22 635 04 64 lub 608 502 875**

Cech prowadzi kształcenie dualne w zawodach:

- **Mechanik pojazdów samochodowych**
- **Elektromechanik pojazdów samochodowych**
- **Blacharz samochodowy**
- **Lakiernik samochodowy**
- **Mechanik motocyklowy**

SPIS TREŚCI

I.	ZASADY DUALNEGO SYSTEMU KSZTAŁCENIA W RZEMIOŚLE	5
II.	PODSTAWY PRAWNE PROWADZENIA PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO MŁODOCIANYCH PRACOWNIKÓW	8
III.	JAK PRZEDSIĘBIORCA RZEMIEŚLNIK MOŻE PROWADZIĆ NAUKĘ ZAWODU W SYSTEMIE DUALNYM	9
	1. Wykaz zawodów w rzemiosłach motoryzacyjnych	9
	2. Zatrudnienie pracownika młodocianego	9
	2.1. Warunki po stronie ucznia – młodocianego pracownika	9
	2.2. Warunki po stronie pracodawcy rzemieślnika	10
	2.3. Umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego	11
	2.4. Wynagrodzenie młodocianego pracownika	13
	2.5. Warunki niezbędne do prowadzenia nauki zawodu w przedsiębiorstwie rzemieślniczym	13
	3. Co to jest i do czego służy szkolny plan nauczania i program nauczania zawodu?	14
	3.1 Podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego	14
	3.2 Ramowy Plan Nauczania	15
	3.3 Szkolny plan nauczania	15
	3.4 Program nauczania	15
	4. Dokumentowanie realizacji praktycznej nauki zawodu u pracodawcy rzemieślnika w kształceniu dualnym	16
	5. Doksztalcanie teoretycznie młodocianych pracowników w rzemiosłach motoryzacyjnych	17
	6. Egzamin czeladniczy i mistrzowski w rzemiosłach motoryzacyjnych w kształceniu dualnym	18
	6.1. Standardy wymagań egzaminacyjnych na egzaminie czeladniczym i mistrzowskim w zawodach rzemioł motoryzacyjnych	18
	6.2. Przebieg egzaminu czeladniczego	19
	6.3. Rola pracodawcy rzemieślnika w organizacji oraz przeprowadzeniu egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego	20
	6.4. Świadectwo czeladnicze	20
	7. Kompetencje miękkie – jak przygotować uczniów do wejścia na rynek pracy	21
IV.	CO WOLNO, A CO TRZEBA? – PRAWA I OBOWIĄZKI PRACOWNIKA MŁODOCIANEGO I PRACODAWCY RZEMIEŚLNIKA	22
V.	FINANSOWANIE PRZYGOTOWANIA PRAKTYCZNEGO I TEORETYCZNEGO PRACOWNIKA MŁODOCIANEGO	23
VI.	OCHRONA PRAWNA PRACOWNIKÓW MŁODOCIANYCH	24
	1. Czas pracy pracownika młodocianego	24
	2. Prace wzbronione młodocianym pracownikom	25
	3. Prawo do urlopu pracownika młodocianego	25
VII.	PRZYDATNE LINKI	27
VIII.	ZAŁĄCZNIKI	28

I. ZASADY DUALNEGO SYSTEMU KSZTAŁCENIA W RZEMIOŚLE

Nauka zawodu w rzemiośle realizowana jest w systemie dualnym i składa się z dwóch integralnych części:

- 1) praktycznej, realizowanej w procesie pracy w firmie rzemieślniczej,
- 2) dokształcania teoretycznego, które może być realizowane w branżowej szkole pierwszego stopnia lub na kursie dokształcającym.

Nauka zawodu odbywa się na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, która zawierana jest za pośrednictwem cechu, w którym zrzeszony jest rzemieślnik.

Nauka trwa 36 miesięcy i może ją rozpocząć osoba, która ukończyła szkołę podstawową, jest w wieku pomiędzy 15 a 18 rokiem życia oraz posiada zaświadczenie od lekarza medycyny pracy stwierdzające, że praca w wybranym zawodzie nie zagraża jej zdrowiu (osoby poniżej 15 roku życia mogą być zatrudnione po uzyskaniu dodatkowo pozytywnej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej).

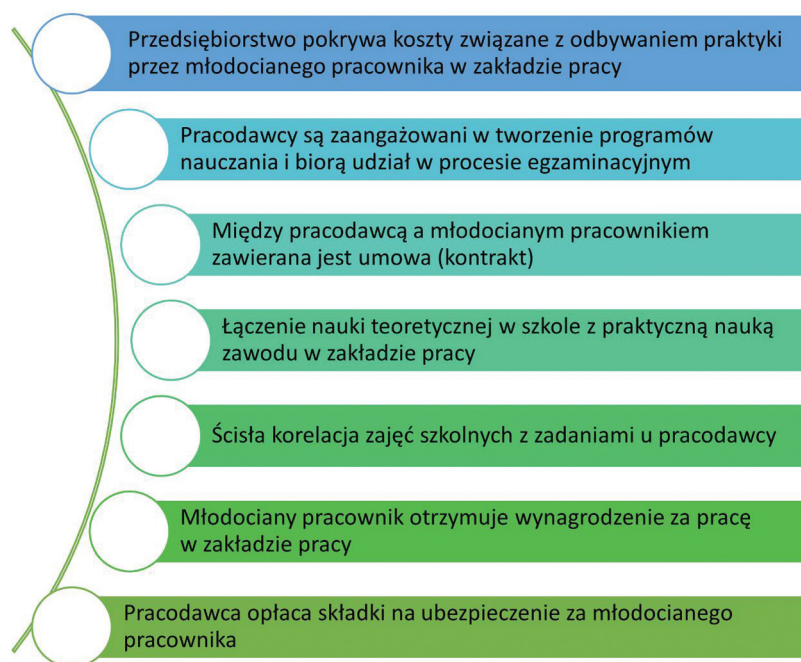
W okresie nauki młodociany pracownik podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu i otrzymuje od rzemieślnika wynagrodzenie, którego stawki obliczane są w stosunku do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

Z osobami, które nie ukończyły szkoły podstawowej, wyjątkowo dopuszczalne jest zawarcie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, ale wyłącznie w formie przyuczenia do wykonywania określonej pracy, którego zakończeniem jest egzamin sprawdzający.

Źródło: RZĄDOWY PROGRAM „POLSKI INKUBATOR RZEMIOSŁA” 19.05.2021 r.

Elementy kształcenia dualnego

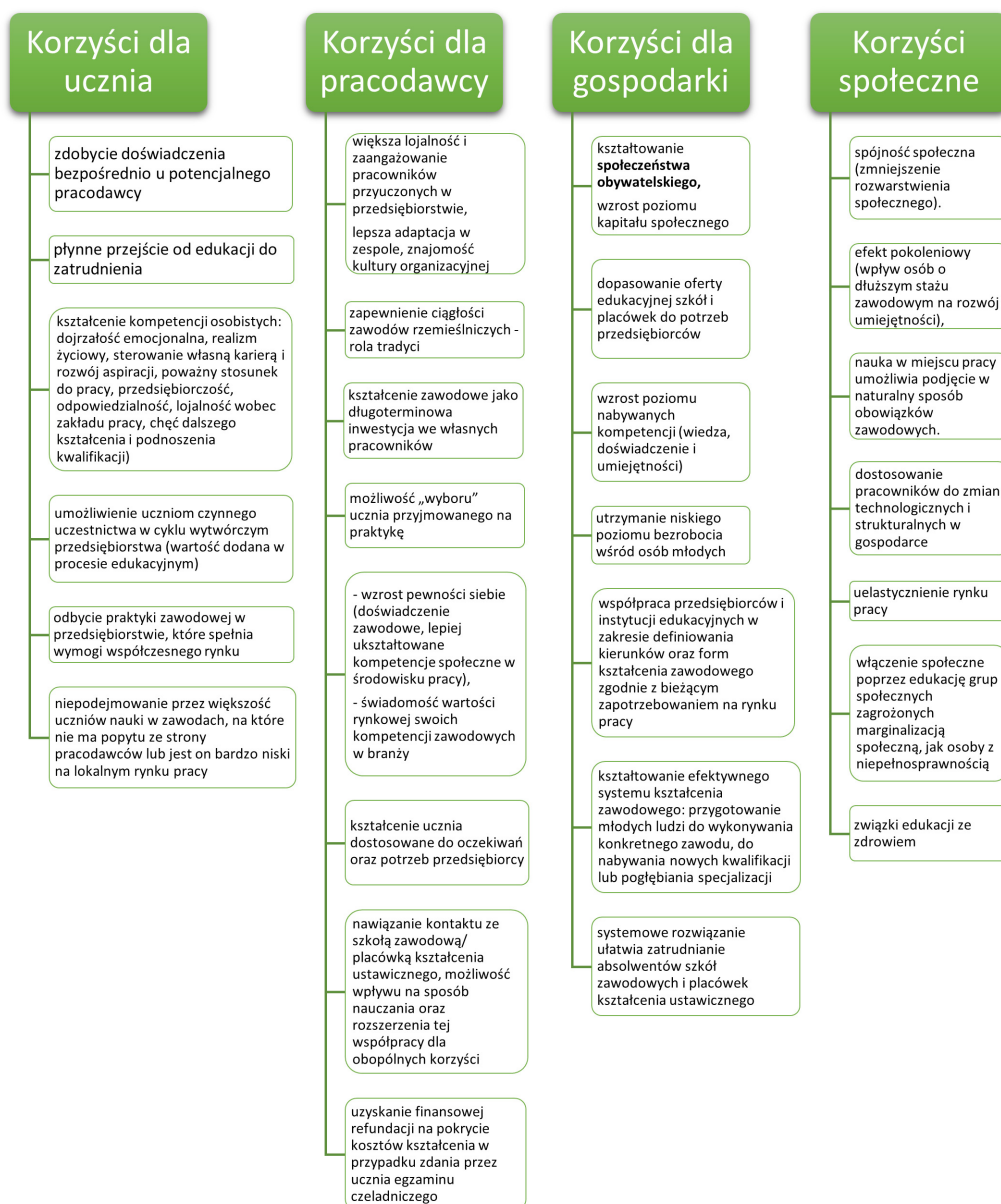
Na podstawie: RZĄDOWY PROGRAM „POLSKI INKUBATOR RZEMIOSŁA” 19.05.2021 r.

Nadzór nad przebiegiem przygotowania zawodowego w rzemiośle

Nadzór nad przebiegiem przygotowania zawodowego w rzemiośle sprawowany jest przez organizacje samorządu rzemiosła: izby rzemieślnicze i cechy w formie kontroli, wspomaganie i monitorowania, m.in. poprzez:

- dostarczenie przez cechy we współpracy z izbami rzemieślniczymi pracodawcy oraz uczniowi i młodocianemu pracownikowi niezbędnych informacji i materiałów związanych z realizacją procesu przygotowania zawodowego;
- prowadzenie przez cechy i izby doradztwa dla szkolących rzemieślników;
- współdziałanie izb i cechów z właściwymi organami administracji rządowej i samorządowej, instytucjami rynku pracy, kuratoriami oraz szkołami branżowymi w zakresie planowania i organizowania doksztalcania teoretycznego młodocianych pracowników w formach szkolnych i pozaszkolnych;
- organizowanie przez cech, we współpracy z izbą rzemieślniczą, szkoleń dla rzemieślników zatrudniających młodocianych pracowników w celu przygotowania zawodowego (szkoła mistrzów);
- organizowanie przez izbę rzemieślniczą szkoleń doskonalących dla przedstawicieli cechów upoważnionych do wykonywania zadań związanych z nadzorem nad przebiegiem przygotowania zawodowego młodocianych;
- monitorowanie efektywności i ocenianie jakości szkolenia organizowanego u pracodawców rzemieślników, polegających na analizowaniu przez izbę rzemieślniczą wyników egzaminów czeladniczych uzyskanych przez młodocianych pracowników.

Korzyści wynikające z prowadzenia dualnego systemu kształcenia w rzemiośle

Na podstawie: RZĄDOWY PROGRAM „POLSKI INKUBATOR RZEMIOSŁA” 19.05.2021 r

II. PODSTAWY PRAWNE PROWADZENIA PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO MŁODOCIANYCH PRACOWNIKÓW

- 1) Ustawa o rzemiośle z dnia 22 marca 1989 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1267, 2245, z 2019 r. poz. 1495); <https://bit.ly/32qUPgE>
- 2) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 września 2012 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 1117); <https://bit.ly/2NoQ2bh>
- 3) Rozporządzenie MEN z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. z 2017 r., poz. 89); <https://bit.ly/2JYGEck>
- 4) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2019, poz. 1536); <https://bit.ly/2oUByqh>
- 5) Rozporządzenie MRPiPS z dnia 28 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2018 r. poz. 227); <https://bit.ly/2pFNw7M>
- 6) Rozporządzenie MEN z dnia 31 lipca 2019 r. w sprawie wzorów znaków graficznych informujących o poziomach Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisanych do kwalifikacji pełnych i częściowych włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Dz. U z 2019, poz. 1574); <https://bit.ly/2NHnJnm>
- 7) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 czerwca 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 922); <https://bit.ly/36FRVln>
- 8) Rozporządzenie MEN z dnia 31 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. z 2019, poz. 1539); <https://bit.ly/2pOfFJK>
- 9) Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2016, poz. 64); <https://bit.ly/2Co851C>
- 10) Rozporządzenie MPiPS z dnia 11 kwietnia 2014 r. w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych (Dz.U. 2014 poz. 497); <https://bit.ly/2JXlsnb>
- 11) Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 września 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (Dz.U. 2018 poz. 2010); <https://bit.ly/2WVhRlM>
- 12) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. 2019 poz. 991); <https://bit.ly/2PWq68G>
- 13) Uchwały ZRP dotyczące standardów egzaminacyjnych; <https://bit.ly/33qqlwM>
- 14) Wykaz standardów egzaminacyjnych; <https://bit.ly/2WWJsMr>
- 15) Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. 2022 poz. 120) link do obwieszczenia; <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20220000120>
- 16) Informacje dotyczące szkolnictwa branżowego – strona Ośrodka Rozwoju Edukacji; <https://www.ore.edu.pl/2017/02/informacje-dotyczace-szkolnictwa-branzowego/>

III. JAK PRZEDSIĘBIORCA RZEMIEŚLNIK MOŻE PROWADZIĆ NAUKĘ ZAWODU W SYSTEMIE DUALNYM?

Celem nauki zawodu jest opanowanie przez młodocianego pracownika umiejętności praktycznych i teoretycznych w zawodzie i potwierdzenie ich dowodem kwalifikacji – świadectwem czeladniczym, uzyskanym po pozytywnie zdanym egzaminie. Świadectwo to umożliwia zatrudnienie na stanowisku wymagającym kwalifikacji zawodowych w Polsce i krajach UE.

Czas trwania nauki zawodu

Przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników odbywające się w formie nauki zawodu trwa 36 miesięcy. W wyjątkowych przypadkach izba rzemieślnicza na wniosek ucznia i za zgodą pracodawcy może okres nauki przedłużyć lub skrócić.

Nauka zawodu składa się z dwóch integralnych, równolegle realizowanych części:

- praktycznej – zorganizowanej w zakładzie rzemieślniczym (zajęcia praktyczne z młodocianymi pracownikami mogą prowadzić pracodawcy lub zatrudnieni pracownicy posiadający kwalifikacje zawodowe i pedagogiczne),
- teoretycznej – zorganizowanej w placówce szkolnej.

1. Wykaz zawodów w rzemiosłach motoryzacyjnych

Zawody szkolne i pozaszkolne, w których można zatrudnić młodocianego pracownika u pracodawcy rzemieślnika, w celu przygotowania zawodowego, w formie nauki zawodu w rzemiosłach motoryzacyjnych:

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 7 sierpnia 2014 r. w spr. klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. 2018 poz. 227)		Symbol cyfrowy zawodu	Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. 2019 poz. 316 ze zm.)Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. 2017 poz. 622) (poprzednia klasyfikacja – Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2016 poz. 2094)		
ZAWODY SZKOLNE I POZASZKOLNE, w których może być podpisana umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego			ZAWODY SZKOLNE – możliwość doksztalcenia teoretycznego w szkole	Poziom PRK	Właściwy minister
1	Mechanik pojazdów samochodowych	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	III	Gospodarki, Transportu
2	Elektromechanik pojazdów samochodowych	741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	III	Gospodarki
3	Błacharz samochodowy	721306	Błacharz samochodowy (III gosp.)	III	Gospodarki
4	Lakiernik samochodowy	713203	Lakiernik samochodowy* (III gosp.)	III	Gospodarki
5	Mechanik motocyklowy	723107	Mechanik motocyklowy (III gosp.)	III	Gospodarki

* zawód: „lakiernik samochodowy” – zawodem szkolnym od 2019 r. – na podst. klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego z 2019 r. Symbol branży motoryzacyjnej wg klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego z 2019 r. – **MOT**

Szkoła Branżowa I stopnia – **BSI**

2. Zatrudnienie pracownika młodocianego

2.1. Warunki po stronie ucznia-młodocianego pracownika

Zgodnie z Kodeksem pracy młodocianym jest osoba, która ukończyła 15 lat, a nie przekroczyła 18 lat. Wolno zatrudniać tylko tych młodocianych, którzy:

- ukończyli co najmniej ośmioletnią szkołę podstawową;
- przedstawiają orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do pracy na określonym stanowisku pracy.

Osoba, która ukończyła ośmioletnią szkołę podstawową, niemająca 15 lat, może być zatrudniona na zasadach określonych dla młodocianych w roku kalendarzowym, w którym ukończy 15 lat. Wymaga to uzyskania pozytywnej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Osoba, która ukończyła 18 lat w trakcie nauki w ośmioletniej szkole podstawowej, może być zatrudniona na zasadach określonych dla młodocianych w roku kalendarzowym, w którym ukończyła tę szkołę.

2.2. Warunki po stronie pracodawcy rzemieślnika

Przygotowanie zawodowe młodocianych może prowadzić:

- pracodawca,
- osoba prowadząca zakład pracy w imieniu pracodawcy,
- osoba zatrudniona u pracodawcy - wyznaczona przez pracodawcę – pod warunkiem posiadania kwalifikacji wymaganych od instruktorów praktycznej nauki zawodu, określonych w przepisach dotyczących praktycznej nauki zawodu.

Wymagane kwalifikacje od instruktorów praktycznej nauki zawodu określa § 10 ust. 3 i 4 rozporządzenia w sprawie praktycznej nauki zawodu. Zgodnie z nimi co najmniej jedna osoba w zakładzie szkolącym (pracodawca, osoba prowadząca zakład lub pracownik) powinna posiadać:

- 1) przygotowanie pedagogiczne;
- 2) kwalifikacje w zawodzie, w którym będzie odbywało się przygotowanie zawodowe lub w zawodzie pokrewnym (lub wchodzącym w zakres zawodu), do zawodu którego będzie nauczać;
- 3) w zależności od posiadanego tytułu zawodowego odpowiedni poziom wykształcenia i staż pracy w zawodzie, w którym będzie prowadzone przygotowanie zawodowe.

UPRAWNIENIA PEDAGOGICZNE			
KWALIFIKACJE ZAWODOWE potwierdzone stosownym dokumentem:			
tytuł zawodowy	tytuł mistrza w zawodzie	tytuł robotnika wykwalifikowanego	dyplom ukończenia studiów
staż pracy w zawodzie	nie dotyczy	staż pracy w zawodzie	staż pracy w zawodzie

Pracodawca lub wyznaczony przez pracodawcę pracownik, który chce szkolić pracowników młodocianych, musi posiadać uprawnienia instruktora praktycznej nauki zawodu określone w rozporządzeniu MEN z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U z 2019 r., Nr 391)

Uprawnienia pedagogiczne:

- ukończony kurs pedagogiczny dla instruktorów praktycznej nauki zawodu, którego program został przygotowany zgodnie z ramowym programem kursu pedagogicznego dla instruktorów praktycznej nauki zawodu, określonym w załączniku do w/w rozporządzenia, i zatwierdzony przez kuratora oświaty lub
- ukończony kurs pedagogiczny, którego program został zatwierdzony przez kuratora oświaty i obejmował łącznie co najmniej 70 godzin zajęć z psychologii, pedagogiki i metodyki oraz 10 godzin praktyki metodycznej lub
- ukończony przed dniem 6 stycznia 1993 r. kurs pedagogiczny uprawniający do pełnienia funkcji instruktora praktycznej nauki zawodu lub
- przygotowanie pedagogiczne wymagane od nauczycieli lub
- kwalifikacje wymagane od nauczycieli praktycznej nauki zawodu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.

Kwalifikacje zawodowe:

- A.** tytuł zawodowy w zawodzie, którego będą nauczać, lub w zawodzie pokrewnym do zawodu, którego będą nauczać, i co najmniej trzyletni staż pracy w zawodzie, którego będą nauczać, oraz
- a) świadectwo ukończenia technikum, branżowej szkoły II stopnia, technikum uzupełniającego lub szkoły równorzędnej lub
 - b) świadectwo ukończenia szkoły policealnej lub dyplom ukończenia szkoły pomaturalnej lub policealnej lub
- B.** tytuł robotnika wykwalifikowanego lub równorzędny w zawodzie, którego będą nauczać, i co najmniej czteroletni staż pracy w zawodzie, którego będą nauczać, oraz:
- a) świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego, liceum zawodowego, liceum technicznego, liceum profilowanego, uzupełniającego liceum ogólnokształcącego lub
 - b) świadectwo ukończenia technikum, branżowej szkoły II stopnia i technikum uzupełniającego, kształcących w innym zawodzie niż ten, którego będą nauczać, lub
 - c) świadectwo ukończenia średniego studium zawodowego, lub

C. dyplom ukończenia studiów:

- a) na kierunku odpowiednim dla zawodu, którego będą nauczać, oraz co najmniej dwuletni staż pracy w zawodzie, którego będą nauczać, lub
- b) na innym kierunku niż odpowiedni dla zawodu, którego będą nauczać, oraz co najmniej czteroletni staż pracy w zawodzie, którego będą nauczać, lub

D. tytuł zawodowy w zawodzie, którego będą nauczać, lub w zawodzie pokrewnym do zawodu, którego będą nauczać, i co najmniej sześćoletni staż pracy w zawodzie, którego będą nauczać, oraz świadectwo ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia, lub

E. tytuł mistrza w zawodzie, którego będą nauczać, lub w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, którego będą nauczać.

Oświadczenie o niekaralności. Dodatkowym, obowiązującym od 1 września 2019 r., warunkiem, jaki musi spełniać osoba prowadząca praktyczną naukę, jest niekaralność za przestępstwa wymienione w art. 120 ust. 3a ustawy Prawo oświatowe. Potwierdzone jest oświadczeniem tej osoby.

Wzór oświadczenia zawiera **ZAŁĄCZNIK NR 1**

2.3. Umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego

Podstawą organizacji nauki jest **umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego**, podpisywana pomiędzy pracodawcą rzemieślnikiem, a uczniem – młodocianym pracownikiem oraz jednym z rodziców lub prawnym opiekunem. W związku z zawartą umową o pracę i faktem uczęszczania do szkoły zawodowej, **młody człowiek uzyskuje podwójny status prawny tj. ucznia i pracownika młodocianego** lub wyłącznie pracownika młodocianego, jeśli doksztalanie teoretyczne realizowane jest w systemie pozaszkolnym. Młodociani, którzy w okresie nauki zawodu ukończyli 18 lat, do czasu zakończenia nauki i/lub zdania egzaminu traktowani są, jako pracownicy młodociani.

Umowy dla młodocianych doksztalających się w szkołach branżowych I stopnia należy zawierać w okresie przyjmowania kandydatów do szkół ponadpodstawowych. W przypadku, gdy młodociany doksztalca się w systemie pozaszkolnym podpisanie umowy może nastąpić w innym terminie.

Dokumenty potrzebne do sporządzenia umowy:

Rzemieślnik lub osoba upoważniona

1. aktualny wpis do ewidencji działalności gospodarczej;
2. dokument potwierdzający kwalifikacje zawodowe;
3. dokument potwierdzający przygotowanie pedagogiczne;
4. dokument potwierdzający znajomość przepisów i zasad BHP;
5. oświadczenie, iż zakład spełnia warunki do zatrudnienia młodocianych oraz dysponuje wystarczającą liczbą stanowisk adekwatną do liczby zatrudnionych (opinia BHP).

Młodociany

1. świadectwo ukończenia szkoły podstawowej;
2. aktualne oświadczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy w określonym zawodzie;
3. oświadczenie odnośnie wyboru formy doksztalania teoretycznego;
4. numer PESEL;
5. zdjęcie legitymacyjne;
6. orzeczenie kwalifikacyjne z poradni psychologiczno-pedagogicznej – w przypadku posiadania.

Kodeks pracy nie przewiduje okresu próbnego przed podpisaniem umowy.

Elementy umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego

Podstawowe informacje, które powinna zawierać umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego to:

1. rodzaj przygotowania zawodowego (nauka zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy);
2. czas trwania i miejsce odbywania przygotowania zawodowego;
3. sposób dokształcania teoretycznego;
4. wysokość wynagrodzenia.

Rodzaj umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego

Umowa w celu przygotowania zawodowego może być zawarta na czas nieokreślony lub określony.

Co do zasady umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego rzemieślnik zawiera z młodocianym na czas nieokreślony. Oznacza to, że po zakończeniu nauki lub przyuczenia, których okres jest ustalony w umowie, rzemieślnik powinien zmienić warunki zatrudnienia na przysługujące pracownikowi z kwalifikacjami zawodowymi lub rozwiązać z nim umowę o pracę na warunkach przewidzianych w Kodeksie pracy dla umów na czas nieokreślony, tj. za wypowiedzeniem i dochowaniem okresu wypowiedzenia. Umowa może być rozwiązana także w trybie porozumienia stron. W każdym przypadku rzemieślnik musi wystawić młodocianemu świadectwo pracy.

W przypadku gdy rzemieślnik zatrudnia większą liczbę młodocianych, niż to wynika z jego potrzeb, może zawrzeć z młodocianym umowę na czas określony, pod warunkiem, że nie krótszym niż okres kształcenia w danym zawodzie (36 miesięcy)¹⁹. Umowa o pracę zawarta na czas określony kończy się z upływem czasu, na który została zawarta²⁰, co oznacza, że rzemieślnik, zamierzający zatrzymać byłego ucznia jako pracownika, powinien zawrzeć z nim umowę o pracę.

Przy zatrudnianiu większej liczby młodocianych, niż wynika to z potrzeb, należy pamiętać o zapewnieniu odpowiednich warunków lokalowych i technicznych (m.in. liczba stanowisk pracy) umożliwiających realizację programu nauczania danego zawodu i jego specyfikę, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, normy ergonomii i dostępności.

Refundacja wynagrodzeń obejmuje tylko tych pracowników młodocianych, którzy mają zawarte umowy na czas nieokreślony.

Dokumentacja pracodawcy

Pracodawca musi posiadać następującą dokumentację:

- umowę o pracę,
- program praktycznej nauki zawodu,
- wykaz pracowników młodocianych,
- kartę osobistą pracownika młodocianego,
- listę obecności,
- rejestr zwolnień lekarskich,
- rejestr wydanej odzieży roboczej,
- listę płac,
- okresowe badania lekarskie,
- zaświadczenie o przeszkoleniu z zakresu bhp i p. poż. (podpisane przez ucznia i szkolącego),
- dzienniczek nauki zawodu.

Przed przystąpieniem młodocianego do pracy pracodawca zobowiązany jest:

- przeszkolić młodocianego w zakresie BHP (szkolenia dokonuje uprawniona osoba),
- zgłosić młodocianego do ZUS-u
- zgłosić fakt szkolenia młodocianego do OHP (w celu uzyskania refundacji wynagrodzenia), oraz podpisanie porozumienia,
- wystąpić do ZUS o wydanie książeczki ubezpieczeniowej młodocianemu pracownikowi.

Podstawowe zasady BHP przy zatrudnianiu pracowników młodocianych:

- pracowników młodocianych nie wolno zatrudniać nocą,
- pracowników młodocianych nie wolno zatrudniać poza podstawowymi godzinami pracy,
- w widocznym miejscu powinna być umieszczona instrukcja obsługi maszyn i urządzeń oraz wykaz prac i stanowisk zakazanych dla ucznia,
- uczeń otrzymuje odzież roboczą oraz posiłek regeneracyjny,
- uczeń nie może pracować bez nadzoru opiekuna.

Wynagrodzenie młodocianego pracownika

W okresie nauki młodociany pracownik podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu i otrzymuje od rzemieślnika wynagrodzenie. Przepisy określają minimalną wysokość wynagrodzenia. Młodocianemu w okresie nauki zawodu oraz przyuczenia do wykonywania określonej pracy przysługuje wynagrodzenie obliczane w stosunku procentowym do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale, obowiązującego od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa GUS.

- w pierwszym roku nauki nie mniej niż 5%,
- w drugim roku nauki nie mniej niż 6%,
- w trzecim roku nauki nie mniej niż 7%.

Zakończeniem nauki zawodu u rzemieślnika jest **egzamin czeladniczy** zdawany przed komisją egzaminacyjną Izby Rzemieślniczej. (Egzaminy czeladnicze przeprowadzają tylko i wyłącznie komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych).

Uzyskane świadectwo czeladnicze jest państwowym dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe uznawanym również poza granicami państwa polskiego.

Młodociani, którzy wybrali kształcenie teoretyczne w szkole uzyskują dodatkowo świadectwo ukończenia Branżowej Szkoły I stopnia, co umożliwia im kontynuację nauki w szkole średniej i przystąpienie do egzaminu maturalnego.

*Izba Rzemieślnicza do każdego wydanego świadectwa czeladniczego wydaje **suplement do świadectwa czeladniczego – Europass (w języku polskim i angielskim)**.*

Rozwiązanie umowy o pracę

W przypadku rozwiązania umowy należy zawiadomić rodziców ucznia, szkołę, cech.

Rozwiązanie za wypowiedzeniem umowy o pracę zawartej w celu przygotowania zawodowego dopuszczalne jest przez pracodawcę tylko w przypadku:

- 1) niewypełniania przez młodocianego obowiązków wynikających z umowy o pracę lub obowiązku kształcenia się, pomimo stosowania wobec niego środków wychowawczych;
- 2) ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy;
- 3) reorganizacji zakładu pracy uniemożliwiającej kontynuowanie przygotowania zawodowego;
- 4) stwierdzenia nieprzydatności młodocianego do pracy, w zakresie której odbywa przygotowanie zawodowe.

Kodeks Pracy Art. 195. § 1 i Art. 196

Okres wypowiedzenia umowy o pracę wynosi:

- **dwa tygodnie**, jeżeli pracownik był zatrudniony krócej niż 6 miesięcy;
- **jeden miesiąc**, jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej 6 miesięcy;
- **trzy miesiące**, jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej 3 lata.

Rozwiązać umowę o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia mogą zarówno pracodawca, jak i pracownik. Kodeks pracy wskazuje przyczyny, dla których każda ze stron umowy o pracę może ją wypowiedzieć bez wypowiedzenia.

Sytuacje, w których może tego dokonać pracownik, określa art. 55 Kodeksu pracy. W przypadku pracodawcy – art. 52 Kodeksu pracy.

Wzór umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego zawiera **załącznik nr 4 oraz nr 4 a i 4 b** (załączniki 1 i 2 do umowy).

2.5. Warunki niezbędne do prowadzenia nauki zawodu w przedsiębiorstwie rzemieślniczym

Pracodawca, który zamierza prowadzić przygotowanie zawodowe w swoim przedsiębiorstwie, musi zapewnić w nim warunki materialne i organizacyjne umożliwiające organizację zajęć praktycznych.

Należą do nich m.in.:

- **stanowiska szkoleniowe** wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną;
- **odzież, obuwie robocze** i środki ochrony indywidualnej oraz środki higieny osobistej;
- **pomieszczenie do przechowywania odzieży** i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej;
- **nieodpłatne posiłki profilaktyczne** i napoje przysługujące pracownikom na danym stanowisku pracy;

- dostęp do urządzeń higieniczno-sanitarnych oraz pomieszczeń socjalno-bytowych;
- zapewnienie nadzoru nad przygotowaniem zawodowym przez osobę z uprawnieniami instruktora praktycznej nauki zawodu.

Szczegółowe warunki zawiera każda z podstaw programowych kształcenia w zawodach rzemiosł motoryzacyjnych:

ZAŁĄCZNIK NR 6	Podstawa programowa kształcenia w zawodzie blacharz samochodowy
ZAŁĄCZNIK NR 7	Podstawa programowa kształcenia w zawodzie lakiernik samochodowy
ZAŁĄCZNIK NR 8	Podstawa programowa kształcenia w zawodzie elektromechanik samochodowy
ZAŁĄCZNIK NR 9	Podstawa programowa kształcenia w zawodzie mechanik samochodowy
ZAŁĄCZNIK NR 10	Podstawa programowa kształcenia w zawodzie mechanik motocyklowy

3. Co to jest i do czego służy szkolny plan nauczania i program nauczania zawodu?

Kształcenie w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego jest prowadzone w oparciu o podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

3.1 Podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego

Podstawa programowa stanowi:

- 1) obowiązkowy zestaw celów kształcenia i treści nauczania opisanych w formie oczekiwanych efektów kształcenia:
 - wiedzy, umiejętności zawodowych oraz
 - kompetencji personalnych i społecznych, niezbędnych dla zawodu lub kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, uwzględnianych w programach nauczania;
- 2) kryteria weryfikacji tych efektów, umożliwiające ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych;
- 3) warunki realizacji kształcenia w zawodzie, w tym wyposażenie oraz sprzęt niezbędne do realizacji tego kształcenia;
- 4) minimalna liczba godzin kształcenia w zawodzie.

Zestaw oczekiwanych efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie jest podzielony na jednostki efektów kształcenia, a każda z nich może być nauczana na kursach umiejętności zawodowych (art. 4 pkt 35a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe).

CZĘŚCI SKŁADOWE PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Cele kształcenia	Efekty kształcenia i kryteria ich weryfikacji	Warunki realizacji kształcenia w zawodzie	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie
------------------	---	---	--

Kwalifikacja wyodrębniona w zawodzie:

MOT.01. Diagnostowanie i naprawa nadwozi pojazdów samochodowych

Jednostki efektów kształcenia:

MOT.01.1 Bezpieczeństwo i higiena pracy

MOT.01.2 Podstawy blacharstwa samochodowego

MOT.01.3 Diagnostowanie stanu technicznego nadwozi pojazdów samochodowych

MOT.01.4 Wykonywanie napraw nadwozi pojazdów samochodowych

MOT.01.5 Wykonywanie zabezpieczeń antykorozyjnych nadwozi pojazdów samochodowych

MOT.01.6 Język obcy zawodowy

MOT.01.7 Kompetencje personalne i społeczne

Opracowanie własne na podstawie: Podstawa programowa kształcenia w zawodzie *blacharz samochodowy* 721306 (wersja pełna w załączniku)

Podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego została podzielona na:

- 1) jednostki efektów kształcenia właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie;
- 2) jednostki efektów kształcenia obejmujące:
 - bezpieczeństwo i higienę pracy;
 - język obcy zawodowy;
 - kompetencje personalne i społeczne;
 - organizację pracy małych zespołów (wyłącznie dla zawodów nauczanych na poziomie technika), właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie oznaczono kodem składającym się z trzech wielkich liter, (np. MOT.01. *Diagnozowanie i naprawa nadwozi pojazdów samochodowych* w zawodzie blacharz samochodowy) wskazujących na przyporządkowanie do branży, oraz kolejną liczbą o charakterze porządkowym. Jednostki efektów kształcenia właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie oznaczono kodem właściwym dla kwalifikacji oraz kolejną liczbą o charakterze porządkowym (np. MOT.01.1. *Bezpieczeństwo i higiena pracy*, MOT.01.3. *Diagnozowanie stanu technicznego nadwozi pojazdów samochodowych*)

Teksty podstaw programowych dla zawodów rzemiosł motoryzacyjnych zawierają **załączniki nr 6, nr 7, nr 8, nr 9 i nr 10**

3.2 Ramowy Plan Nauczania

Określa minimalną tygodniową, a w przypadku szkół prowadzących zajęcia w formie zaocznej – semestralną, liczbę godzin zajęć dla uczniów poszczególnych klas. Uogólniając stwierdzić można, że 100% zajęć praktycznych w szkole branżowej I stopnia realizowane jest u pracodawcy, natomiast teoretyczna nauka zawodu realizowana jest w szkole.

Według obecnych uregulowań Ministerstwa Edukacji i Nauki (Rozporządzenie z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu), kształcenie dualne realizowane w branżowej szkole I stopnia ma miejsce, jeżeli liczba godzin zajęć praktycznych realizowanych u pracodawców jest nie niższa niż minimalny łączny wymiar godzin tych zajęć przewidzianych w ramowym planie nauczania.

Rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania, wydane na podstawie ustawy Prawo oświatowe, określa tygodniowy, obowiązujący wymiar godzin zajęć praktycznych dla branżowej szkoły I stopnia kształcącej pracowników młodocianych, w tym dla oddziałów wielozawodowych.

Na podstawie ramowego planu nauczania dyrektor szkoły dokonuje podziału godzin w porozumieniu z pracodawcami, z uwzględnieniem przepisów ustawy Kodeks pracy, z tym, że wymiar godzin przeznaczonych na zajęcia organizowane w formie zajęć praktycznych nie może być mniejszy niż 60% godzin przewidzianych na kształcenie zawodowe.

W przypadku uczniów będących młodocianymi pracownikami dyrektor szkoły ustala w każdej klasie liczbę dni w tygodniu, przeznaczonych na zajęcia praktyczne organizowane u pracodawców, z uwzględnieniem przepisów ustawy Kodeks pracy.

Możliwe są następujące warianty:

- zajęcia praktyczne u pracodawcy odbywają się w ustalone w szkolnym planie nauczania dni tygodnia, np. w środę, czwartek i piątek;
- zajęcia praktyczne w okresie 3 lat nauki zawodu odbywają się w systemie przemiennym, tj. tydzień zajęć teoretycznych w szkole, tydzień zajęć praktycznych u pracodawcy;
- zajęcia praktyczne w systemie przemiennym, tj. tydzień zajęć teoretycznych w szkole, tydzień zajęć praktycznych u pracodawcy odbywają się w II i III roku nauki, a w pierwszej klasie w wyznaczone dni.

Należy pamiętać, że do negocjacji dotyczących ustalenia poszczególnych wariantów powinno dojść, zanim dyrektor szkoły rozpocznie prace nad ustalaniem tygodniowego rozkładu zajęć w szkole, który zwykle tworzony jest w okresie wakacji. W przeważającej większości organizacja nauki zawodu jest zaplanowana w systemie 40-godzinnego tygodnia pracy i podziale czasu na dni przeznaczone na doksztalcanie teoretyczne w branżowej szkole I stopnia oraz dni praktycznej nauki zawodu realizowanej na stanowisku pracy u pracodawcy.

Uczniowie będący młodocianymi pracownikami, skierowani przez szkołę na turnus doksztalcania teoretycznego w zakresie danego zawodu, odbywają kształcenie zawodowe teoretyczne przez 4 tygodnie w każdej klasie, w wymiarze 34 godzin tygodniowo.

3.3 Szkolny plan nauczania

Na podstawie ramowego planu nauczania dyrektor szkoły ustala szkolny plan nauczania, w którym określa dla poszczególnych klas (semestrów) na danym etapie edukacyjnym tygodniowy (semestralny) wymiar godzin.

3.4 Program nauczania

Program nauczania to opis sposobu realizacji celów i zadań ustalonych w podstawie programowej lub innych zadań wspomagających realizację tych celów. Program nauczania może obejmować wszystkie przedmioty związane z edukacją realizowaną w szkole odpowiedniego typu i szczebla, może również dotyczyć tylko jednego przedmiotu kształcenia.

- Program nauczania zawodu realizowany w szkole uwzględnia wszystkie elementy podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.
- Program nauczania zawodu może również wykraczać poza treści nauczania ustalone dla danego zawodu w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.
- Program nauczania powinien być opracowywany przez nauczyciela lub zespół nauczycieli kształcenia zawodowego, wskazane jest by został opracowany w konsultacji z pracodawcami lub organizacjami pracodawców.

Pracodawca zatrudniający młodocianego pracownika w celu nauki zawodu realizuje program nauczania uwzględniający podstawę programową kształcenia w zawodzie w odniesieniu do zawodów z klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami istnieje również możliwość opracowania własnego programu nauczania w oparciu o podstawę programową kształcenia w zawodzie lub standardzie wymagań egzaminacyjnych.

Ocenianie praktycznej nauki zawodu

W branżowej szkole I stopnia, która organizuje praktyczną naukę zawodu, śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną z zajęć prowadzonych w ramach praktycznej nauki zawodu ustalają osoby prowadzące praktyczną naukę zawodu – instruktor praktycznej nauki zawodu.

Oceny wystawiane są na zakończenie każdego semestru. Szkoła powinna poinformować pracodawcę o terminach i sposobie ustalenia oceny.

Do wystawienia oceny z zajęć praktycznych niezbędna jest pełna realizacja programu praktycznej nauki zawodu, która kończy się wraz z rokiem szkolnym.

Przykładowe plany nauczania – strona Ośrodka Rozwoju Edukacji – [Przykładowe plany nauczania – 2017](http://www.ore.edu.pl) – Ośrodek Rozwoju Edukacji (ore.edu.pl)

Przykładowe programy nauczania – strona ORE: <https://www.ore.edu.pl/2019/08/programy-nauczania-zawodu-2019/>

4. Dokumentowanie realizacji praktycznej nauki zawodu u pracodawcy rzemieślnika w kształceniu dualnym

Pracodawca zatrudniający młodocianego pracownika powinien prowadzić teczkę akt osobowych pracownika młodocianego zawierającą następujące dokumenty:

- umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- kwestionariusz osobowy,
- kopię świadectwa ukończenia szkoły podstawowej,
- w przypadku przyjęcia do pracy w celu dokończenia nauki – kopie świadectw pracy z poprzednich zakładów pracy,
- orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku,
- dokument potwierdzający zapoznanie się z przepisami wewnętrznymi oraz o niedyskryminacji,
- zaświadczenie o przeszkoleniu BHP i ppoż. podpisane przez młodocianego i szkolącego,
- dokumentację wstępnych i okresowych badań lekarskich,
- rejestr zwolnień lekarskich,
- program praktycznej nauki zawodu,
- kopię dzienniczka praktycznej nauki zawodu.

Młodociany pracownik odbywający praktyczną naukę zawodu zobowiązany jest prowadzić **dzienniczek praktycznej nauki zawodu** i opisywać w nim systematycznie i rzetelnie, jak realizuje program praktycznej nauki zawodu.

Mistrz szkolący systematycznie podpisuje opisane czynności i uzupełnia je o uwagi, opinie i spostrzeżenia, a na zakończenie semestru wystawia ocenę do szkoły.

Dzienniczek jest narzędziem do utrzymywania kontaktu pracodawcy ze szkołą (dyrektorem szkoły, wychowawcą, kierownikiem szkolenia praktycznego) oraz rodzicami. Dla pracodawcy ma szczególne znaczenie pod kątem zabezpieczenia jego interesów. Regularnie jest uzupełniany potwierdzeniem, że program praktycznej nauki jest faktycznie realizowany, a młodociany nie jest zatrudniony tylko w celu świadczenia pracy, ale przede wszystkim nauki zawodu.

Wzór dzienniczka praktycznej nauki zawodu zawiera **ZAŁĄCZNIK NR 16**

Poza teczkami osobowymi pracowników pracodawca zobowiązany jest posiadać następujące dokumenty:

- wykaz pracowników młodocianych;
- listę obecności;
- rejestr wydanej odzieży i obuwia roboczego;
- listę płac.

W celu ułatwienia prowadzenia nauki zawodu młodocianych proponuje się pracodawcy – rzemieślnikowi narzędzie wspomagające pracodawców oraz organizacje rzemiosła pn. „Karta informacyjna pracodawcy zatrudniającego młodocianego pracownika w celu przygotowania zawodowego”. Pozwala ona wskazać, czy zachowane są wszystkie wymogi i procedury związane z zawarciem i realizacją umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego młodocianych, co może ograniczyć ryzyko poniesienia przez niego ewentualnych konsekwencji prawnych.

Wzór Karty zawiera **ZAŁĄCZNIK NR 15**.

5. Doksztalcanie teoretyczne młodocianych pracowników w rzemiosłach motoryzacyjnych

Zgodnie z Kodeksem pracy pracownik młodociany ma obowiązek doksztalać się do ukończenia 18 lat:

- w zakresie ośmioletniej szkoły podstawowej – w przypadku przyuczenia do wykonywania określonej pracy;
- w zakresie szkoły ponadpodstawowej;
- w formach pozaszkolnych.

Pracodawca ma obowiązek zwolnić młodocianego od pracy na czas potrzebny do wzięcia udziału w zajęciach szkoleniowych w związku z doksztalcaniem się.

Jeżeli młodociany nie ukończył przygotowania zawodowego przed osiągnięciem 18 lat, obowiązek doksztalcania się może być przedłużony do czasu ukończenia przygotowania zawodowego.

Pracodawca, mimo że młodociany ukończył 18 lat, nadal ma obowiązek zwolnić go z obowiązku świadczenia pracy na czas potrzebny na udział w zajęciach w szkole lub na kursach.

Doksztalcanie teoretyczne może być realizowane w formie:

- **szkolnej**, poprzez uczęszczanie do branżowej szkoły I stopnia (forma tzw. szkolna, może występować tylko w przypadku zawodów z klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego);
- **pozaszkolnej**, poprzez udział w zajęciach turnusu doksztalcania teoretycznego młodocianych lub organizacji doksztalcania teoretycznego przez pracodawcę;
- w każdym przypadku doksztalcanie dotyczy teorii zawodowej wynikającej z programu kształcenia w danym zawodzie⁴⁹, opracowanego na podstawie podstawy programowej lub standardów wymagań egzaminacyjnych.

Koszty doksztalcania teoretycznego

Młodocianemu pracownikowi – zatrudnionemu w celu nauki zawodu i doksztalcającemu się w centrum kształcenia zawodowego lub w szkole prowadzącej kształcenie zawodowe realizowane w formie turnusu doksztalcania teoretycznego młodocianych, znajdujących się w innej miejscowości niż miejsce zamieszkania i miejsce pracy młodocianego – pracodawca może sfinansować koszty dojazdu i pobytu.

W przypadku gdy pracodawca kieruje młodocianego na doksztalcanie się w branżowej szkole I stopnia, koszty tego doksztalcania są finansowane ze środków budżetowych otrzymywanych przez szkoły w ramach subwencji oświatowej.

Więcej w dziale V. **Finansowanie przygotowania praktycznego i teoretycznego pracownika młodocianego**

6. Egzamin czeladniczy w rzemiosłach motoryzacyjnych w kształceniu dualnym

Młodociany pracownik, który doksztalca się w branżowej szkole I stopnia (dotyczy umów, w których nauka zawodu rozpoczęła się od roku szkolnego 2019/2020), jest zobowiązany przystąpić do egzaminu czeladniczego, aby ukończyć szkołę i uzyskać świadectwo ukończenia branżowej szkoły I stopnia. Jeżeli nie spełni tego warunku, to powtarza ostatnią klasę tej szkoły.

Obowiązek przystąpienia do właściwego egzaminu jest wpisany we wzorzec umowy o pracę. Dodatkowo w treści umowy wpisuje się nazwę izby, do której należy cech sprawujący nadzór nad przebiegiem przygotowania zawodowego i gdzie młodociany powinien złożyć wniosek o dopuszczenie do egzaminu czeladniczego.

Prawo do przeprowadzania egzaminów czeladniczych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych określone jest w *Ustawie z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle* oraz w wydanym na jej podstawie *Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego*, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych. Rozporządzenie zawiera szczegółowy opis egzaminu czeladniczego, który stanowi proces związany z procedurami sprawdzania i oceny wiedzy oraz umiejętności młodocianego pracownika.

Ukończenie nauki zawodu i zdanie w przypadku młodocianego zatrudnionego w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy będącego rzemieślnikiem **egzaminu czeladniczego jest warunkiem otrzymania dofinansowania** kosztów kształcenia, przysługujących pracodawcom, którzy zawarli z młodocianymi pracownikami umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

6.1. Standardy wymagań egzaminacyjnych na egzaminie czeladniczym i mistrzowskim w zawodach rzemiosł motoryzacyjnych

Ustawa o rzemiośle określa, iż zakres wymagań na egzaminy potwierdzające kwalifikacje zawodowe jest ustalany przez Związek Rzemiosła Polskiego w formie standardów wymagań – zamkniętych zbiorów wiedzy, umiejętności i kompetencji odpowiednich dla czeladnika i mistrza (zestawy efektów uczenia się). Izby rzemieślnicze mogą powoływać komisje egzaminacyjne, przeprowadzać egzaminy oraz wydawać świadectwa czeladnicze i dyplomy mistrzowskie tylko w zawodach, w których Związek Rzemiosła Polskiego zatwierdził standardy wymagań egzaminacyjnych. Obecnie jest ponad 130 zawodów rzemieślniczych, w których można potwierdzić kwalifikacje zawodowe na czeladnika i mistrza (łącznie ponad 260 kwalifikacji).

Za ustalenie standardów wymagań egzaminacyjnych odpowiada Związek Rzemiosła Polskiego.

Standardy są cennym źródłem informacji:

- dla kandydatów do egzaminów – tworzą możliwość poznania zakresu wymagań egzaminacyjnych i lepszego przygotowania się do egzaminu;
- dla instytucji szkoleniowych – stanowią wytyczne do budowania programów szkoleń przygotowujących do egzaminów;
- dla pracodawców – informują, czego należy oczekiwać od osoby posiadającej kwalifikację w postaci świadectwa czeladniczego lub dyplomu mistrzowskiego.

Standardy wymagań egzaminacyjnych dostępne są na stronie Związku Rzemiosła Polskiego:
<https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/>

Dokumenty niezbędne do dopuszczenia do egzaminu Młodocianego pracownika:

- Wniosek o dopuszczenie do egzaminu czeladniczego.
- Świadectwo ukończenia ośmioletniej szkoły podstawowej i zaświadczenie o ukończeniu kursu przygotowującego do egzaminu lub oświadczenie mistrza szkolącego o przygotowaniu teoretycznym kandydata do egzaminu.
- Umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego wraz z zaświadczeniem ukończenia nauki zawodu wystawionym przez pracodawcę i potwierdzonym przez cech (jeżeli pracodawca jest członkiem cechu).
- W przypadku realizacji nauki zawodu u kilku pracodawców należy dołączyć wszystkie umowy o pracę wraz ze świadectwami pracy, a w przypadku zaliczenia nauki w szkole – zaświadczenie o okresie nauki zawodu.
- Dokument/y potwierdzający/e uzyskanie tytułu laureata w turnieju, olimpiadzie lub konkursie zawodowym o zasięgu ogólnopolskim, którego regulamin i program został zatwierdzony przez Związek Rzemiosła Polskiego. Dokument umożliwia uzyskanie zwolnienia ze zdawania wybranych zadań i/lub tematów egzaminacyjnych.

- Dowód opłaty – koszty egzaminu młodocianego w pierwszym wyznaczonym terminie pokrywa pracodawca – na podstawie § 11 ust. 6 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 roku w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagrodzenia (Dz. U. Nr 60, poz. 278 z późniejszymi zmianami).

Wniosek o dopuszczenie do egzaminu należy złożyć na 2 miesiące przed terminem zakończenia nauki zawodu, a w przypadku gdy doszktałanie teoretyczne realizowane było w szkole – po zakończeniu zajęć edukacyjnych.

Wzór wniosku o dopuszczenie do egzaminu czeladniczego zawiera **ZAŁĄCZNIK NR 11**

6.2. Przebieg egzaminu czeladniczego

Zgodnie z § 11 rozporządzenia w sprawie przygotowania zawodowego wiedza i umiejętności nabyte przez młodocianego podczas nauki zawodu są sprawdzane w trakcie egzaminu.

- Młodociany pracownik zatrudniony u pracodawcy będącego rzemieślnikiem przystępuje do egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł czeladnika zgodnie z przepisami w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych.
- Młodociani, którzy uczą się zawodu u pracodawców niebędących rzemieślnikami, przystępują do egzaminu zawodowego przeprowadzanego przez okręgową komisję egzaminacyjną.

Egzamin czeladniczy przeprowadza się w dwóch etapach: praktycznym i teoretycznym. Kolejność zdawania etapów egzaminu w danym zawodzie ustala przewodniczący komisji w porozumieniu z izbą rzemieślniczą.

O terminie egzaminu młodociany jest zawiadamiany listownie około dwa tygodnie przed planowanym egzaminem. Egzamin składa się z etapu praktycznego i etapu teoretycznego.

Etap praktyczny egzaminu

Etap praktyczny polega na samodzielnym wykonaniu przez kandydata zadań egzaminacyjnych sprawdzających jego umiejętności praktyczne.

Członkowie komisji oceniają wykonanie zadań egzaminacyjnych, biorąc pod uwagę następujące kryteria:

- 1) Organizacja stanowiska pracy, przestrzeganie przepisów bhp, ochrony środowiska, porządku na stanowisku pracy, zagospodarowanie odpadów.
- 2) Dobór i poprawność posługiwania się narzędziami i korzystania z urządzeń.
- 3) Wykonanie zadania ze szczególnym zwróceniem uwagi na: proces technologiczny, dokładność, estetykę wykonania.
- 4) Dobór metod i technik wykonania zadania.
- 5) Organizacja czasu wykonania zadania.
- 6) Efekt końcowy – prezentacja wykonanego zadania.

Informatory dla kandydatów przystępujących do egzaminu zawierają listy zadań egzaminacyjnych, które występują na etapie praktycznym egzaminu.

Aby zdać ten etap egzaminu, należy uzyskać pozytywne oceny z wszystkich wyznaczonych zadań egzaminacyjnych.

Etap teoretyczny egzaminu

Etap teoretyczny egzaminu czeladniczego obejmuje część pisemną i ustną.

Cześć pisemna egzaminu to test wyboru składający się z 49 pytań po 7 w każdym z poniższych tematów:

- I. Rachunkowość zawodowa.
- II. Dokumentacja działalności gospodarczej.
- III. Rysunek zawodowy.
- IV. Przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej.
- V. Podstawowe zasady ochrony środowiska.
- VI. Podstawowe przepisy prawa pracy.
- VII. Podstawowa problematyka z zakresu podejmowania działalności gospodarczej i zarządzania przedsiębiorstwem.

Aby pozytywnie zaliczyć tę część egzaminu, należy poprawnie odpowiedzieć na co najmniej 4 pytania w każdym z przynajmniej 6 tematów, czyli udzielić co najmniej 24 prawidłowe odpowiedzi spośród 49 pytań znajdujących się w zestawie.

Część ustna egzaminu czeladniczego to zestaw 9 pytań otwartych. Losuje się 1 zestaw pytań zawierający po 3 pytania z zakresu poniższych tematów:

1. Technologia.
2. Maszynoznawstwo.
3. Materiałoznawstwo.

Aby pozytywnie zaliczyć tę część egzaminu, należy poprawnie odpowiedzieć na co najmniej 2 pytania w każdym temacie, czyli udzielić poprawnej odpowiedzi na co najmniej 6 pytań spośród 9.

Przykłady zestawów egzaminacyjnych zamieszczono na stronie internetowej cechu www.motoryzacja.home.pl w zakładce **Nauka zawodu**

Oceny z egzaminu ustala komisja egzaminacyjna według następującej skali:

- stopień celujący – 6;
- stopień bardzo dobry – 5;
- stopień dobry – 4;
- stopień dostateczny – 3;
- stopień niedostateczny – 2.

6.3. Rola pracodawcy rzemieślnika w organizacji oraz przeprowadzeniu egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego

Pracodawca może pełnić zarówno rolę organizatora egzaminu czeladniczego, jak i członka Komisji egzaminacyjnej.

Opłatę za egzamin w pierwszym wyznaczonym terminie ponosi pracodawca, a za egzamin poprawkowy – może, ale nie musi.

- Egzamin mistrzowski: 1 521,43 PLN
- Egzamin czeladniczy: 760,71 PLN
- Egzamin sprawdzający: 271,68 PLN

Zestaw wymagań kwalifikacyjnych kandydata na członka Komisji egzaminacyjnej zawiera **ZAŁĄCZNIK NR 13** *Wymogi kwalifikacyjne względem kandydatów ubiegających się o powołanie do komisji egzaminacyjnej*

Wzór formularza zgłoszeniowego Pracodawcy do komisji egzaminacyjnej zawiera **ZAŁĄCZNIK NR 14**

6.4. Świadectwo czeladnicze

Egzamin kończy się wydaniem Świadectwa czeladniczego przez izbę rzemieślniczą.

Przystąpienie do egzaminu czeladniczego nie oznacza zakończenia nauki zawodu, trwa bowiem ona do daty wynikającej z umowy o pracę. Młodociani pracownicy, którzy przystąpią do egzaminu czeladniczego w trakcie nauki w III klasie branżowej szkoły I stopnia, otrzymają świadectwa czeladnicze z datą 31 sierpnia, tj. zgodną z ustalonym okresem nauki zawodu.

Wzór świadectwa czeladniczego zawiera **ZAŁĄCZNIK NR 12** *Świadectwo czeladnicze*

7. Kompetencje miękkie – jak przygotować uczniów do wejścia na rynek pracy?

Rynek pracy wymaga od pracowników wysokich kwalifikacji, ale też rozwiniętych kompetencji miękkich. Rolą szkoły jest przygotować młodych ludzi do wymagań rynku pracy i organizacji – nauka i rozwój w obszarze kompetencji społecznych.

Osiem kompetencji kluczowych, opisanych w Zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) to:

- 1) kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- 2) kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- 3) kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii;
- 4) kompetencje cyfrowe;
- 5) kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- 6) kompetencje obywatelskie;
- 7) kompetencje w zakresie przedsiębiorczości;
- 8) kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Kompetencje kluczowe stanowią połączenie wiedzy, umiejętności oraz postaw uważanych za niezbędne do efektywnej pracy zawodowej. Każda z kompetencji, oprócz zagadnień związanych z twardą wiedzą lub umiejętnościami, zawiera element związany z kompetencjami miękkimi. Najczęściej powtarzają się takie kompetencje jak: komunikacja, krytyczne myślenie, twórcze rozwiązywanie problemów, automotywacja czy innowacyjność. Wymieniana jest też empatia, jako ważna kompetencja ceniona w organizacjach.

Ważną grupą kompetencji miękkich, wymienianych w opisie kompetencji kluczowych, niezbędnych we współczesnych organizacjach są:

- zarządzanie sobą w czasie;
- komunikacja;
- współpraca w zespole.

Kompetencja praca zespołowa została zdefiniowana jako umiejętność słuchania innych, prawidłowego wyrażania poglądów i opinii, podział zadań i dążenie do osiągnięcia wspólnego celu. Kompetencja specyficzna, ponieważ wymagająca przede wszystkim praktyki.

Komunikacja została zdefiniowana, jako sztuka prowadzenia dialogu i wymiany informacji. W ramach tej kompetencji ważna jest umiejętność posługiwania się jasnym i rzeczowym językiem, dopasowanym do rozmówcy, w połączeniu z empatią oraz asertywnością. Obszary, w których można wzmacniać umiejętności komunikowania się:

- praktyki uczniowskie i praca z odpowiednio dobranym mentorem,
- wystąpienia publiczne (prezentowanie pracy na forum klasy/grupy),
- drama (odgrywanie ról).

IV. CO WOLNO, A CO TRZEBA? – PRAWA I OBOWIĄZKI PRACOWNIKA MŁODOCIANEGO I PRACODAWCY RZEMIEŚLNIKA

Podstawowe prawa i obowiązki **młodocianego pracownika**:

- zapoznanie się i stosowanie się do obowiązującego w zakładzie pracy regulaminu, a w przypadku, gdy go nie ma, organizacji pracy i zasad pracy na poszczególnych stanowiskach;
- zapoznanie się z wymaganiami i oczekiwaniami pracodawcy;
- wykonywanie zadań wynikających z programu nauczania;
- korzystanie z zaplecza socjalnego w postaci: pomieszczeń do przebierania, mycia, przechowywania odzieży i spożywania posiłków;
- zapoznanie się z kryteriami oceniania;
- informowanie organizacji rzemiosła (cechu lub izby) o nieprawidłowościach dotyczących zakresu obowiązków, czasu pracy, wynagrodzenia itp.;
- zapoznanie się z sankcjami wynikającymi z niewywiązywania się z obowiązków i łamania zasad pracy; uzyskanie informacji o ocenie z praktycznej nauki zawodu lub przyuczenia wraz z jej uzasadnieniem;
- dążenie do uzyskania jak najlepszych wyników w nauce, zarówno z zakresu praktyki, jak i teorii zawodowej;
- przestrzeganie czasu i porządku pracy ustalonych i obowiązujących u pracodawcy;
- przestrzeganie przepisów BHP oraz przepisów przeciwpożarowych;
- rzetelne wykonywanie zadań powierzonych przez pracodawcę;
- systematyczne wypełnianie obowiązku dokształcania teoretycznego;
- odnoszenie się z szacunkiem do przełożonego i przestrzeganie zasad koleżeńskiej współpracy;
- systematyczne odnotowywanie przebiegu wykonywanej pracy w dzienniczku praktyk;
- przekazywanie mistrzowi szkolącemu każdego dnia do kontroli i podpisania dzienniczka praktyk;
- przystąpienie do egzaminu czeladniczego lub sprawdzającego.

Podstawowe prawa i obowiązki **pracodawcy**:

- zatrudnienie i szkolenie młodocianego zgodnie z programem praktycznej nauki zawodu lub przyuczenia;
- zaopatrzenie młodocianego w przewidziany na danym stanowisku sprzęt ochrony osobistej, odzież ochronną i roboczą, narzędzia pracy, materiały i inne potrzebne urządzenia;
- stosowanie przepisów o ochronie pracy i zdrowia młodocianych pracowników;
- kierowanie młodocianego na badania lekarskie, zgodnie z przepisami i ponoszenie kosztów z tym związanych;
- umożliwienie młodocianemu, w ustalonych terminach, nauki dokształcającej, regularne uczęszczanie na tę naukę oraz kontrolowanie spełniania przez młodocianego obowiązku dokształcania teoretycznego;
- pokrycie kosztów egzaminu czeladniczego lub sprawdzającego zdawanego przez młodocianego w pierwszym wyznaczonym terminie;
- założenie i prowadzenie akt osobowych, takich jak dla każdego innego pracownika;
- prowadzenie ewidencji – wykazu pracowników młodocianych;
- przeszkolenie młodocianego w zakresie BHP przed przystąpieniem do pracy (szkolenie przeprowadzone przez uprawnioną osobę);
- przekazywanie informacji o ryzyku zawodowym i zasadach ochrony przed zagrożeniami (także przedstawicielowi ustawowemu);
- zgłoszenie zawarcia umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego do jednostki samorządu terytorialnego właściwej ze względu na miejsce zamieszkania młodocianego oraz do szkoły branżowej w przypadku, gdy młodociany kształci się w systemie szkolnym;
- zgłoszenie młodocianego do obowiązkowych ubezpieczeń;
- zapoznanie młodocianego z obowiązującym w zakładzie regulaminem, a w przypadku, gdy go nie ma – z organizacją pracy i zasadami pracy na poszczególnych stanowiskach;
- przestrzeganie Kodeksu pracy w zakresie prac wzbudzonych młodocianym;
- kontrolowanie dzienniczka praktyk i uzupełnianie go o uwagi, opinie i spostrzeżenia;
- ocenianie poziomu przygotowania zawodowego.

W ramach sprawowanego nadzoru, przez cały okres trwania nauki zawodu lub przyuczenia do wykonywania określonej pracy, cech udziela szkolącemu rzemieślnikowi oraz młodocianemu pracownikowi wsparcia merytorycznego związanego z procesem przygotowania zawodowego.

V. FINANSOWANIE PRZYGOTOWANIA PRAKTYCZNEGO I TEORETYCZNEGO PRACOWNIKA MŁODOCIANEGO

Dofinansowanie mogą uzyskać ci pracodawcy, którzy spełnili warunki określone w ustawie i przepisach dotyczących zatrudniania młodocianych pracowników w celu przygotowania zawodowego.

Decyzję o przyznaniu dofinansowania (art. 122 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.) – w trybie decyzji administracyjnej – podejmuje wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkiwania pracownika młodocianego.

Komu przysługuje dofinansowanie kosztów kształcenia ?

Dofinansowanie kosztów kształcenia przysługuje pracodawcom, którzy zawarli z młodocianymi pracownikami umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego, jeżeli:

- 1) **pracodawca** lub osoba prowadząca zakład w imieniu pracodawcy albo osoba zatrudniona u pracodawcy posiada kwalifikacje wymagane do prowadzenia przygotowania zawodowego młodocianych określone w przepisach w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania;
- 2) **młodociany pracownik** ukończył naukę zawodu i zdał:
 - a) w przypadku młodocianego zatrudnionego w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy będącego rzemieślnikiem – **egzamin czeladniczy**, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle;
 - b) w przypadku młodocianego zatrudnionego w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem – **egzamin zawodowy**;
 - c) młodociany pracownik ukończył przyuczenie do wykonywania określonej pracy i zdał **egzamin sprawdzający**, zgodnie z przepisami w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania.

Wysokość dofinansowania kosztów kształcenia jednego młodocianego pracownika zależy od okresu kształcenia i wynosi:

- 1) w przypadku **nauki zawodu** – **do 8.081 zł** przy okresie kształcenia wynoszącym 36 miesięcy z tym, że jeżeli okres kształcenia będzie krótszy niż **36 miesięcy** kwota dofinansowania będzie wypłacana w wysokości proporcjonalnej do okresu kształcenia;
- 2) w przypadku **przyuczenia do wykonywania określonej pracy** – **do 254 zł** za każdy pełny miesiąc kształcenia;
- 3) w przypadku **nauki zawodu prowadzonej w zawodach wskazanych** przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w prognozie, o której mowa w art. 46b ust. 1 Prawo oświatowe, wysokość kwoty dofinansowania kosztów kształcenia jednego młodocianego pracownika, wynosi **do 10 000 zł**.

Ważne!

Dofinansowanie jest przyznawane na wniosek pracodawcy złożony w terminie 3 miesięcy od dnia zdania przez młodocianego pracownika egzaminu zgodnie z przepisami w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania.

Do wniosku należy dołączyć:

- 1) kopie dokumentów potwierdzających spełnienie warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) kopię umowy o pracę z młodocianym pracownikiem zawartej w celu przygotowania zawodowego;
- 3) kopię odpowiednio dyplomu, certyfikatu lub świadectwa, potwierdzającego zdanie egzaminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, albo zaświadczenie potwierdzające zdanie tego egzaminu.

Wysokość opłat za egzaminy w 2022 r. (Dz.U z 2020 r poz.2159)

Młodociani pracownicy zatrudnieni przez rzemieślnika zdają egzamin czeladniczy lub sprawdzający przed komisją egzaminacyjną powołaną przez izbę rzemieślniczą.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle, **rzemieślnik zatrudniający pracowników w celu przygotowania zawodowego zobowiązany jest być członkiem cechu lub izby rzemieślniczej.**

Zgodnie z komunikatem z dnia 14 stycznia 2022 roku w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2021 r. nastąpił wzrost cen o 5,1% (średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2021 r. w stosunku do 2020 r. wyniósł 105,1)

Po przeliczeniu, zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii kwoty egzaminacyjne w bieżącym 2022 roku wynoszą:

- Egzamin mistrzowski: 1 521,43 PLN
- Egzamin czeladniczy: 760,71 PLN
- Egzamin sprawdzający: 271,68 PLN

VI. OCHRONA PRAWNA PRACOWNIKÓW MŁODOCIANYCH

Młociani pracownicy podlegają szczególnej ochronie prawnej, co potwierdza specjalnie dla nich przeznaczony dział IX Kodeksu pracy. W sprawach nieuregulowanych w dziale IX mają zastosowanie inne przepisy Kodeksu pracy i wydane na jego podstawie rozporządzenia.

Do obowiązków pracodawcy należy podejmowanie działań niezbędnych do zapewnienia młodocianym szczególnej ochrony zdrowia podczas pracy, biorąc w szczególności pod uwagę ryzyko wynikające z ich braku doświadczenia, braku świadomości istniejących lub potencjalnych zagrożeń oraz niepełnej dojrzałości fizycznej i psychicznej, w tym:

- zapewnienie wykonywania pracy i zajęć przez młodocianych na stanowiskach pracy i w warunkach nie stwarzających zagrożeń dla ich bezpieczeństwa i zdrowia;
- zapewnienie nadzoru nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu lub innych osób uprawnionych do prowadzenia praktycznej nauki zawodu;
- informowanie młodocianych o możliwych zagrożeniach i o działaniach dotyczących ich zdrowia;
- organizowanie przerwy w pracy w pomieszczeniach odizolowanych od czynników szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych;
- kierowanie młodocianych na badania lekarskie zgodnie z przepisami i ponoszenie kosztów z tym związanych;
- przekazanie informacji o ryzyku zawodowym, związanym z wykonywaną pracą i zasadach ochrony przed zagrożeniami (także przedstawicielowi ustawowemu);
- zaopatrzenie młodocianego w sprzęt ochrony osobistej, odzież ochronną i roboczą, narzędzia pracy, materiały inne potrzebne urządzeniom.

Jeżeli lekarz orzeknie, że dana praca zagraża zdrowiu młodocianego, pracodawca obowiązany jest zmienić rodzaj pracy, a gdy nie ma takiej możliwości, niezwłocznie rozwiązać umowę o pracę i wypłacić odpowiednie odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za okres wypowiedzenia.

Okres pozostawania bez pracy odpowiadający okresowi, za który przyznano odszkodowanie, wlicza się do okresu zatrudnienia.

1. CZAS PRACY PRACOWNIKA MŁODOCIANEGO

Czas pracy pracownika młodocianego podlega specjalnym regulacjom i wynika ze szczególnej ochrony zdrowia, jakiej podlegają młodociani.

Dobowy wymiar czasu pracy młodocianego

Do 16 roku życia – czas pracy pracownika młodocianego w wieku do 16. roku życia nie może przekroczyć 6 godzin na dobę.

Powyżej 16 roku życia – czas pracy pracownika młodocianego po ukończeniu 16 lat nie może przekroczyć 8 godzin na dobę.

CZAS PRACY PRACOWNIKA MŁODOCIANEGO	
do 16. roku życia	6 godzin na dobę
powyżej 16. roku życia	8 godzin na dobę

Do czasu pracy młodocianego wlicza się czas nauki, w wymiarze wynikającym z obowiązkowego programu zajęć szkolnych, bez względu na to, czy odbywa się ona w godzinach pracy.

Przerwy w pracy

Pracodawca jest zobowiązany wprowadzić przerwę w pracy trwającą nieprzerwanie 30 minut, jeśli dobowy wymiar czasu pracy młodocianego jest dłuższy niż 4,5 godziny.

*Przerwa w pracy trwająca nieprzerwanie **30 minut***

Młodocianego pracownika nie wolno zatrudniać w godzinach nadliczbowych ani w porze nocnej. Pora nocna dla pracowników młodocianych niemających ukończonych 15 lat przypada między godziną 20.00 a 6.00, dla młodocianych powyżej 15. roku życia przypada między godziną 22.00 a 6.00.

*Pora nocna **20.00** – 6.00 (poniżej 15 lat)*

*Pora nocna **22.00** – 6.00 (powyżej 15 lat)*

Przerwa w pracy młodocianego pracownika powinna trwać nieprzerwanie nie mniej niż 14 godzin.

Przerwa w pracy – minimum 14 godzin

Młodocianemu przysługuje w każdym tygodniu prawo do co najmniej 48 godzin nieprzerwanego odpoczynku, który powinien obejmować niedzielę.

W każdym tygodniu minimum 48 godzin nieprzerwanego odpoczynku

2. PRACE WZBRONIONE MŁODOCIANYM PRACOWNIKOM

Nie wolno zatrudniać młodocianych przy pracach wzbronionych, których wykaz ustala w drodze rozporządzenia Rada Ministrów. Wykaz prac wzbronionych obejmuje prace, przy których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia i niebezpieczne oraz prace szczególnie uciążliwe i zagrażające prawidłowemu rozwojowi psychicznemu. Zatrudnienie młodocianych pracowników dozwolone jest wyłącznie przy pracach objętych programem praktycznej nauki zawodu.

Informacje dotyczące zasad **zatrudniania młodocianych pracowników** oraz wykazu prac, których nie mogą wykonywać, znajdują się w dziale dziewiątym Kodeksu Pracy *Zatrudnianie młodocianych* (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20220001510/U/D20221510Lj.pdf>), a także w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20160001509/O/D20161509.pdf>)

Przepisy dopuszczają okoliczności, w których młodociani mogą zostać dopuszczeni do pracy zaszeregowanej jako wzbroniona, gdy wymaga tego przygotowanie zawodowe. Szczegółowe wytyczne znajdują się w załączniku 1 i 2 rozporządzenia.

Na podstawie wykazu prac wymienionych w rozporządzeniu, pracodawca ma obowiązek sporządzić wykazy prac wykonywanych w jego zakładzie pracy:

- wzbronionych młodocianym;
- wzbronionych młodocianym, przy których zezwala się na zatrudnienie w celu odbycia przygotowania zawodowego.

W ustalaniu wykazów obowiązujących u danego pracodawcy powinien uczestniczyć lekarz sprawujący profilaktyczną opiekę zdrowotną nad młodocianymi.

Wykaz prac wzbronionych młodocianym i stanowisk pracy, na których są wykonywane te prace, pracodawca zamieszcza w widocznym miejscu, w każdej komórce organizacyjnej, w której są zatrudniani młodociani.

Wykaz prac wzbronionych młodocianym pracownikom zawiera **Załącznik nr 3**.

3. PRAWO DO URLOPU PRACOWNIKA MŁODOCIANEGO

Wymiar i sposób udzielania urlopu wypoczynkowego to kolejny przejaw zapewnienia szczególnej ochrony prawnej (ochrona zdrowia) pracownika młodocianego.

Wymiar urlopu wypoczynkowego młodocianego nie jest zależny od stażu pracy i wynosi w roku kalendarzowym 26 dni roboczych niezależnie od dodatkowych dni wolnych od pracy.

I rok nauki	W pierwszym roku nauki przysługuje łącznie 38 dni roboczych : <ul style="list-style-type: none">• po przepracowaniu pół roku młodocianemu przysługuje 12 dni urlopu (zaleca się udzielenie w/w urlopu w czasie ferii zimowych)• po I roku pracy, młodocianemu przysługuje 26 dni urlopu
II rok nauki	Młodocianemu przysługuje 26 dni urlopu Jeśli młodociany ukończył 18 lat – 20 dni urlopu*
III rok nauki	Młodocianemu przysługuje 20 dni urlopu Młodociany ma prawo ubiegać się o urlop bezpłatny (ale nie więcej niż 2 miesiące łącznie z urlopem wypoczynkowym)

* Z chwilą ukończenia 18 lat, jeżeli prawo do urlopu młodociany uzyskał przed ukończeniem 18 lat, wymiar urlopu w tym roku kalendarzowym ulega zmniejszeniu do 20 dni (wykorzystanie urlopu wcześniej, przed ukończeniem 18 lat, w wymiarze 26 dni roboczych możliwe jest za zgodą pracodawcy, ponieważ to on udziela urlopu). Kodeks Pracy, Rozdział V, Art. 205.

Udzielanie urlopów wypoczynkowych:

- pracownikowi młodocianemu uczęszczającemu do szkoły należy udzielić urlopu w okresie ferii szkolnych;
- młodocianemu, który nie nabył prawa do urlopu (w pierwszym roku nauki), pracodawca może, na jego wniosek, udzielić urlopu zaliczkowo w okresie ferii szkolnych;
- młodociany ma prawo ubiegać się o urlop bezpłatny (ale **nie więcej niż 2 miesiące** łącznie z urlopem wypoczynkowym, jeżeli jest uczniem szkoły).

Urlop bezpłatny

Młodociany pracownik, będący uczniem ma prawo do urlopu bezpłatnego udzielanego na specjalnych zasadach.

W okresie ferii:

- Pracodawca może udzielić pracującemu uczniowi urlopu bezpłatnego na czas ferii, który łącznie z urlopem wypoczynkowym nie może przekroczyć dwóch miesięcy.
- Urlop bezpłatny udzielany młodocianemu jest wliczany do stażu pracy, z którym wiążą się uprawnienia pracownicze.

Poza okresem ferii:

- Poza okresem ferii młodociany może złożyć wniosek o urlop bezpłatny, na zwykłych zasadach przewidzianych w Kodeksie pracy dla pracowników, ale w takim przypadku pracodawca nie ma obowiązku się na niego zgodzić, a jeżeli urlop zostanie udzielony, to nie jest wliczany do stażu pracy pracownika.

W pozostałych sprawach związanych z urlopami należy stosować przepisy działu VII Kodeksu pracy.

VII. PRZYDATNE LINKI

1) Filmy o zawodach:

- **mechanik samochodowy**
https://www.youtube.com/watch?v=pb2Pf-axO_k
<https://youtu.be/n5aKTAoUC18>
- **lakiernik samochodowy**
<https://www.youtube.com/watch?v=mfCUmbKRTVM>
<https://youtu.be/0eBlc46QJqg>
<https://infozawodowe.mein.gov.pl/zawody/lakiernik-samochodowy-1>
- **elektromechanik samochodowy**
<https://youtu.be/2RhwpEHZjGo>
<https://www.youtube.com/watch?v=fnU-S5wD3vk>
- **mechanik motocyklowy**
<https://www.youtube.com/watch?v=fQ8UhZYlvB8>
- **blacharz samochodowy**
<https://infozawodowe.mein.gov.pl/zawody/blacharz-samochodowy>

2) Projekty programów nauczania:

<https://www.ore.edu.pl/2019/08/programy-nauczania-zawodu-2019/>

3) Standardy wymagań egzaminacyjnych:

<https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych/>

4) Opisy zawodów:

<https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/infodoradca> <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/>

5) Inne:

<https://zpe.gov.pl/> – Zintegrowana Platforma Edukacyjna MEiN

<https://infozawodowe.men.gov.pl/> – informacje o zawodach i kształceniu zawodowym oraz o ofertach współpracy z pracodawcami

6) Podstawy programowe kształcenia w zawodach dostępne na www.ore.edu.pl:

blacharz-samochodowy
lakiernik-samochodowy
elektromechanik-pojazdow-samochodowych
mechanik-pojazdow-samochodowych
mechanik-motocyklowy.

Z A Ł A C Z N I K I

- ZAŁĄCZNIK NR 1** Oświadczenie o niekaralności
- ZAŁĄCZNIK NR 2** Kwalifikacje instruktora praktycznej nauki zawodu
- ZAŁĄCZNIK NR 3** Wykaz prac wzbronionych młodocianym pracownikom
- ZAŁĄCZNIK NR 4** Wzór umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego
- ZAŁĄCZNIK NR 4a** Wzór załącznika 1 do umowy
- ZAŁĄCZNIK NR 4b** Wzór załącznika 2 do umowy – klauzula informacyjna danych osobowych
- ZAŁĄCZNIK NR 5** Wzór „Oświadczenie przedsiębiorcy”
- ZAŁĄCZNIK NR 6** Podstawa programowa kształcenia w zawodzie blacharz samochodowy
- ZAŁĄCZNIK NR 7** Podstawa programowa kształcenia w zawodzie lakiernik samochodowy
- ZAŁĄCZNIK NR 8** Podstawa programowa kształcenia w zawodzie elektromechanik samochodowy
- ZAŁĄCZNIK NR 9** Podstawa programowa kształcenia w zawodzie mechanik samochodowy
- ZAŁĄCZNIK NR 10** Podstawa programowa kształcenia w zawodzie mechanik motocyklowy
- ZAŁĄCZNIK NR 11** Wzór wniosku o dopuszczenie do egzaminu czeladniczego dla ucznia będącego młodocianym pracownikiem
- ZAŁĄCZNIK NR 12** Świadectwo czeladnicze – wzór
- ZAŁĄCZNIK NR 13** Wymogi kwalifikacyjne względem kandydatów ubiegających się o powołanie do komisji egzaminacyjnej
- ZAŁĄCZNIK NR 14** Formularz zgłoszeniowy Pracodawcy do Komisji Egzaminacyjnej
- ZAŁĄCZNIK NR 15** Karta informacyjna pracodawcy zatrudniającego młodocianego pracownika w celu przygotowania zawodowego
- ZAŁĄCZNIK NR 16** Wzór Dzienniczka praktycznej nauki zawodu pracownika młodocianego

.....
(nazwa i siedziba zakładu rzemieślniczego, w którym odbywa się nauka zawodu)

Oświadczenie o niekaralności
osoby prowadzącej praktyczną naukę zawodu

Spełniając wymóg określony w art. 120 ust. 3a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r., poz. 1148 z późn. zm.) oświadczam, że nie byłem(am) karany(a) za umyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, przestępstwo przeciwko rodzinie i opiece, z wyjątkiem przestępstwa określonego w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 i 2077 oraz z 2019 r. poz. 730, 858 i 870) oraz za przestępstwo określone w rozdziale 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852), i wobec mojej osoby nie orzeczono zakazu prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi lub zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu.

Złożenie nieprawdziwego oświadczenia może skutkować poniesieniem odpowiedzialności przez osobę potwierdzającą nieprawdę.

.....
(data, czytelny podpis osoby prowadzącej praktyczną naukę zawodu)

Kwalifikacje pedagogiczne
<ul style="list-style-type: none"> – co najmniej 48-godzinny kurs pedagogiczny dla instruktorów praktycznej nauki zawodu (wg programu określonego w rozporządzeniu w sprawie praktycznej nauki zawodu) i zatwierdzony przez kuratora oświaty lub – co najmniej 80-godzinny (70 godzin zajęć z psychologii, pedagogiki i metodyki oraz 10 godzin praktyki metodycznej) – kurs dla instruktorów praktycznej nauki zawodu, którego program został zatwierdzony przez kuratora oświaty lub – kurs pedagogiczny uprawniający do pełnienia funkcji instruktora praktycznej nauki zawodu ukończony przed 6 stycznia 1993 r. lub – przygotowanie pedagogiczne wymagane od nauczycieli lub kwalifikacje wymagane od nauczycieli praktycznej nauki zawodu

Wykształcenie	Kwalifikacje zawodowe	Staż pracy w zawodzie, minimum
<ul style="list-style-type: none"> – świadectwo ukończenia technikum, branżowej szkoły II stopnia, technikum uzupełniającego lub szkoły równorzędnej lub – świadectwo ukończenia szkoły policealnej lub dyplom ukończenia szkoły pomaturalnej lub policealnej 	– tytuł zawodowy w zawodzie lub zawodzie pokrewnym do zawodu, którego będzie nauczać	– 3 lata
<ul style="list-style-type: none"> – świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego, liceum zawodowego, technicznego, profilowanego, uzupełniającego liceum ogólnokształcącego lub – świadectwo ukończenia technikum, branżowej szkoły II stopnia i technikum uzupełniającego lub – świadectwo ukończenia średniego studium zawodowego 	– tytuł robotnika wykwalifikowanego lub równorzędny w zawodzie, którego będzie nauczać	– 4 lata
– dyplom ukończenia studiów na kierunku odpowiednim dla zawodu, którego będzie nauczać	– nie dotyczy	– 2 lata
– dyplom ukończenia studiów na innym kierunku niż odpowiedni dla zawodu, którego będzie nauczać	– nie dotyczy	– 4 lata
– świadectwo ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia	– tytuł zawodowy w zawodzie lub w zawodzie pokrewnym do zawodu, którego będzie nauczać	– 6 lat
– co najmniej świadectwo ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia	– tytuł mistrza w zawodzie lub w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, którego będzie nauczać	– nie dotyczy

Nie należy mylić wymagań dotyczących posiadania odpowiednich kwalifikacji, o których mowa w ustawowej definicji rzemieślnika, z kwalifikacjami zawodowymi i wymaganiami pedagogicznymi od instruktorów praktycznej nauki zawodu.

ZAŁĄCZNIK NR 3 Wykaz prac wzbronionych młodocianym pracownikom

(dział IX Kodeksu Pracy *Zatrudnianie młodocianych* i Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac)

1. prace związane z nadmiernym wysiłkiem fizycznym, wymuszoną pozycją ciała oraz zagrażające prawidłowemu rozwojowi psychofizycznemu, między innymi:
 - polegające na podnoszeniu i przenoszeniu ciężarów,
 - wymagające dużej liczby powtórzeń tej samej czynności,
 - wykonywane na kolanach, w szczególności przy ręcznym cyklowaniu podłóg, pracach brukarskich i posadzkarskich,
 - związane z konsumpcją, wytwarzaniem i sprzedażą wyrobów alkoholowych lub tytoniowych,
 - wiążące się z ubojem i obróbką poubojową zwierząt,
 - wykonywane w placówkach dla nerwowo i psychicznie chorych,
 - pokojowych w hotelach, domach wczasowych i innych ośrodkach turystycznych,
 - tancerzy w zakładach gastronomicznych,
2. prace w narażeniu na szkodliwe działanie czynników chemicznych, fizycznych i biologicznych, na przykład:
 - przy wykorzystaniu substancji chemicznych klasyfikowanych jako drażniące, szkodliwe, toksyczne, bardzo toksyczne, żrące lub wybuchowe, w tym środków ochrony roślin,
 - w narażeniu na czynniki rakotwórcze,
 - w kontakcie z lekami psychotropowymi,
 - w narażeniu na szkodliwe działanie pyłów,
 - w zasięgu niebezpiecznych dla zdrowia pól elektromagnetycznych,
 - w narażeniu na niebezpieczne dla zdrowia promieniowanie jonizujące,
 - w narażeniu na promieniowanie laserowe,
 - w narażeniu na promieniowanie nadfioletowe, w tym przy spawaniu czy cięciu metali,
 - w narażeniu na hałas,
 - w temperaturze niższej niż 14 stopni i pomieszczeniach o temperaturze powyżej 30 stopni, przy wilgotności powietrza przekraczającej 65%,

- przy substancjach, które mogą być źródłem zarażenia (krew, moc, tkanki, kał itp.), w szczególności w szpitalach zakaźnych,
 - w których źródłem zarażenia mogą być substancje odzwierzęce lub roślinne,
3. prace stwarzające zagrożenie wypadkowe, między innymi:
 - przy obsłudze młotów mechanicznych, walców, pras, nożyc, kralnic, szarpaczy, napędów i przystawek przenoszących ruch na maszyny,
 - polegające na łowieniu ryb, patroszeniu i filetowaniu, przy rozbiórce, trybowaniu i mieleniu mięsa,
 - przy obsłudze kotłów parowych, urządzeń i naczyń, w których ciśnienie przewyższa 0,5 bara,
 - polegające na prowadzeniu maszyn budowlanych i drogowych,
 - przy zrywce, pozyskiwaniu, transporcie i obróbce drewna z użyciem pilarek elektrycznych, mechanicznych, z napędem łańcuchowym etc. oraz określonych maszyn,
 - z użyciem środków wybuchowych i łatwopalnych oraz wyrobów, które je zawierają,
 - stwarzające zagrożenie porażenia prądem,
 - w transporcie kolejowym, samochodowym i tramwajowym, w żegludzie i lotnictwie,
 - stwarzające zagrożenie zaważenia, np. wykonywane pod ziemią, przy budowie i rozbiórce budynków,
 - na wysokości powyżej 3 m,
 - w kopalniach, kopalniach odkrywkowych, przy wydobyciu i przeróbce siarki,
 - przy nieodpowiednim oświetleniu.
 4. Narażenie na hałas

W przypadku młodocianych zabroniona jest praca w warunkach narażenia na hałas, którego:

- poziom ekspozycji odniesiony do osmiogodzinnego dobowego lub do przeciętnego tygodniowego, określonego w Kodeksie pracy, wymiaru czasu pracy przekracza wartość 80 dB,
- szczytowy poziom dźwięku C przekracza 130 dB,
- maksymalny poziom dźwięku A przekracza 110 dB.

Młodociani nie mogą również pracować w warunkach szkodliwych, których przyczyną jest **hałas infradźwiękowy oraz ultradźwiękowy**.

ZAŁĄCZNIK NR 4 Wzór umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego

.....
(pieczęć rzemieślnika – pracodawcy)
(nr z ewidencji umów w Cechu)

(pieczęć Cechu)

Umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego

zawarta w dniu pomiędzy pracodawcą, **będącym rzemieślnikiem**
(na podstawie art. 2 ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle – Dz.U. z 2020r. poz. 2159)

.....
(nazwa i siedziba zakładu rzemieślniczego)

zwanym dalej pracodawcą, reprezentowanym przez:

.....
(pracodawcę – rzemieślnika lub osobę upoważnioną do składania oświadczeń w imieniu pracodawcy)

a), urodzonym
(imię i nazwisko) (miejsce i data urodzenia)

PESEL zamieszkałym

(adres zamieszkania),

absolwentem/ucznikiem* szkoły podstawowej, zwanym dalej młodocianym.

§ 1

1. Strony zawierają umowę o pracę na czas nieokreślony / na czas określony*
2. Nauka zawodu / przyuczenia do wykonywania określonej pracy*

.....
(wpisać nazwę zawodu, kod klasyfikacji albo zakres przyuczenia)

trwa miesiące/ęcy, od dnia do dnia zdania egzaminu czeladniczego / sprawdzającego*, nie dłużej jednak niż do dnia

Do okresu nauki zawodu zaliczono miesiące/ęcy nauki zawodu / przyuczenia* u pracodawcy

.....
(nazwa i siedziba poprzedniego pracodawcy)

Okres trwania nauki zawodu może być skrócony lub przedłużony na zasadach przewidzianych w przepisach.

Pracownik młodociany jest zobowiązany do przystąpienia do egzaminu czeladniczego – egzaminu sprawdzającego* przed komisją egzaminacyjną izby rzemieślniczej**:

§ 2

1. Przygotowanie zawodowe będzie się odbywało w
..... pod nadzorem

.....
(nazwa zakładu pracy)

....., posiadającym kwalifikacje zawodowe
(imię i nazwisko instruktora praktycznej nauki zawodu)

.....
(nazwa i numer dokumentu kwalifikacyjnego, przez kogo wydany)

oraz przygotowanie pedagogiczne
(numer dokumentu, przez kogo wydany)

2. Młodociany będzie realizował obowiązek dokształcania w formie
.....
(wpisać formę dokształcania)

3. Koszt dokształcania teoretycznego młodocianego realizowanego w formie pozaszkolnej poniesie

§ 3

1. Młodociany w okresie nauki zawodu będzie otrzymywał miesięczne wynagrodzenie w wysokości:

w I roku * (nie mniej niż 5%)

w II roku * (nie mniej niż 6%)

w III roku * (nie mniej niż 7%)

przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale, obowiązującego od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa GUS w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski”.

2. Młodociany w okresie przyuczenia do wykonywania określonej pracy będzie otrzymywał miesięczne wynagrodzenie w wysokości * (nie mniej niż 4%) przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt. 1.

*Należy wpisać ustalony procent.

§ 4

Podstawowe prawa i obowiązki stron umowy określa się następująco:

Młodociany w szczególności jest zobowiązany do:

- dążenia do uzyskania jak najlepszych wyników w teoretycznej i praktycznej nauce zawodu,
- przestrzegania czasu i porządku pracy ustalonych i obowiązujących u pracodawcy,
- przestrzegania przepisów BHP i poż.,
- systematycznego wypełniania obowiązku dokształcania teoretycznego,
- odnoszenia się z szacunkiem do przełożonego i przestrzegania zasad koleżeńkiej współpracy,
- przystąpienia do egzaminu czeladniczego lub sprawdzającego.

Pracodawca rzemieślnik jest zobowiązany do:

- zatrudnienia i szkolenia młodocianego zgodnie z programem praktycznej nauki zawodu (przyuczenia);
- zaopatrzenia młodocianego w przewidziany na danym stanowisku sprzęt ochrony osobistej, odzież ochronną i roboczą, narzędzia pracy, materiały i inne potrzebne urządzenia;
- stosowania przepisów o ochronie pracy i zdrowia młodocianych pracowników;
- kierowania młodocianego na badania lekarskie, zgodnie z przepisami, i ponoszenia kosztów z tym związanych;
- zgłaszania młodocianego, w ustalonych terminach, na naukę dokształcającą, umożliwienia mu regularnego uczęszczania na tę naukę oraz kontrolowania wykonania przez młodocianego obowiązku dokształcania teoretycznego;
- pokrycia kosztu egzaminu czeladniczego zdawanego przez młodocianego w pierwszym wyznaczonym terminie.

§ 5

Strony postanawiają ponadto, że:

.....
(podpis młodocianego i data)

.....
(podpis pracodawcy i data)

ZAŁĄCZNIK NR 4 a Wzór załącznika 1 do umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego

Załącznik 1 do Umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego nr
(nr z ewidencji umów w Cechu)

zawartej w dniu z udziałem cechu:

Ustalenia na podstawie art. 120a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r.
Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082)

W związku ze skierowaniem młodocianego pracownika, zatrudnionego w celu przygotowania zawodowego w formie nauki zawodu, na dokształcanie teoretyczne do branżowej szkoły I stopnia

Pracodawca – Rzemieślnik Pani/Pan
(nazwa i siedziba firmy)

oraz
Dyrektor Szkoły Pani/Pan
(nazwa i siedziba szkoły)

ustalili:

1. Zakres kształcenia zawodowego zapewnianego przez szkołę i pracodawcę wynika z programu nauczania zawodu opracowanego na bazie podstawy programowej kształcenia w zawodzie, określonej w Rozporządzeniu Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 991 ze zm.).

2. Dni tygodnia, w których zajęcia praktyczne odbywają się u pracodawcy – warianty – wypełnić jeden

a) zajęcia praktyczne u pracodawcy odbywają się w ustalone w szkolnym planie nauczania dni tygodnia, tj.: w I roku nauki dni, w II roku nauki dni, w III roku nauki dni;

b) zajęcia praktyczne w okresie 3 lat nauki zawodu odbywają się w systemie przemiennym, tj. tydzień zajęć teoretycznych w szkole, tydzień zajęć praktycznych u pracodawcy;

.....
(podpis rodzica/przedstawiciela ustawowego i data)

§ 6

Umowę sporządzono na podstawie złożonych do akt pracowniczych u pracodawcy:

- świadectwa ukończenia szkoły,
- orzeczenia uprawnionego lekarza stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy w wybranym zawodzie;
- oświadczenia osoby prowadzącej praktyczną naukę (art. 120 ust. 3a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082))

§ 7

Załączniki:

- 1) Ustalenia w związku z art. 120a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082)
- 2) Klauzula informacyjna ochrony danych osobowych

c) zajęcia praktyczne w systemie przemiennym, tj. tydzień zajęć teoretycznych w szkole, tydzień zajęć praktycznych u pracodawcy odbywają się w roku nauki, a w roku nauki dni, w roku nauki dni.

3. Strony będą monitorowały realizację programu nauczania zawodu w formach ustalonych w porozumieniu o monitorowaniu realizacji programu nauczania zawartym w dniu pomiędzy Pracodawcą, reprezentowanym przez Cech (art. 3 ust. 5 ustawy o rzemiośle (Dz.U. z 2020 r. poz. 2159))

a szkołą

.....
(podpis Pracodawcy – Rzemieślnika)

.....
(podpis Dyrektora Szkoły)

ZAŁĄCZNIK NR 4 b Wzór załącznika 2 do umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego – klauzula informacyjna danych osobowych

Załącznik 2 do Umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego nr
(nr z ewidencji umów w Cechu)

zawartej w dniu z udziałem cechu:

Klauzula informacyjna ochrony danych osobowych

Mając na uwadze przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych (dalej RODO), informujemy o zasadach ochrony danych osobowych. Jednocześnie informujemy, iż Państwa dane osobowe są niezbędne do realizacji umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Administratorem Państwa danych osobowych jest

..... (zwany dalej Administratorem).
(nazwa i adres siedziby zakładu rzemieślniczego)

Z Administratorem można się kontaktować osobiście w naszej siedzibie, listownie i pod adresem e-mail: lub telefonicznie pod telefonem

Cele i podstawy przetwarzania

Będziemy przetwarzać Państwa dane osobowe w celu:

- a) prawidłowej realizacji umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego (art. 6 ust. 1 lit b RODO),
- b) wywiązania się przez **Administratorem** z obowiązków prawnych wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów (art. 6 ust. 1 lit c RODO),
- c) dochodzenia roszczeń lub obrony interesów prawnych **Administratorem** (art. 6 ust 1 lit f RODO).

Odbiorcy danych osobowych

Odbiorcami Państwa niektórych danych osobowych będą następujące kategorie podmiotów:

- a) podmioty współpracujące z **Administratorem** na potrzeby należytego funkcjonowania, jak również świadczenia usług lub wykonania umów, w tym dostawcy usług technicznych (tacy jak firmy telekomunikacyjne, hostingowe, właściciele serwerów i przestrzeni, w

których są przechowywane dane, podmioty oferujące usługi związane z prowadzeniem działań promocyjnych przez Internet);

b) podmioty świadczące na rzecz **Administratorem** czynności z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości finansowej;

c) organy władzy publicznej oraz podmioty wykonujące zadania publiczne lub działające na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów prawa;

d) inne podmioty zewnętrzne, przy pomocy których **Administratorem** prowadzi swoją działalność w tym również w zakresie refundacji kosztów szkolenia młodocianych pracowników.

Okres przechowywania danych

Dane będą przetwarzane przez czas wymagany przez przepisy prawa, dochodzenia, wykonywania lub obrony roszczeń prawnych **Administratorem**. Dane osobowe będą przechowywane z zachowaniem niezbędnych środków technicznych i organizacyjnych umożliwiających odpowiednie ich zabezpieczenie.

Prawa osób, których dane dotyczą

Zgodnie z regulacjami RODO przysługuje Państwu:

- a) prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii;
- b) prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych;
- c) prawo do żądania usunięcia danych osobowych;
- d) prawo do ograniczenia przetwarzania danych;
- e) prawo do wniesienia sprzeciwu;
- f) prawo do przenoszenia danych;
- g) prawo do wniesienia skargi do Prezesa UODO, na adres Urzędu Ochrony Danych Osobowych: ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.

Zautomatyzowane podejmowanie decyzji

Państwa dane osobowe nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany.

.....
(miejscowość, data)

- 1) czytelny podpis młodocianego pracownika
- 2) czytelny podpis rodzica lub prawnego opiekuna

ZAŁĄCZNIK NR 5 Wzór „Oświadczenie przedsiębiorcy”

.....
(miejscowość i data)

.....

(pieczęć zakładu)

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisany oświadczam, że prowadzony przeze mnie zakład pracy spełnia warunki umożliwiające prowadzenie przygotowania zawodowego dla młodocianych pracowników.

.....
(pieczęć i podpis)

BLACHARZ SAMOCHODOWY**721306****KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE**

MOT.01. Diagnostowanie i naprawa nadwozi pojazdów samochodowych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie blacharz samochodowy powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOT.01. Diagnostowanie i naprawa nadwozi pojazdów samochodowych:

- 1) oceniania stanu technicznego nadwozi pojazdów samochodowych;
- 2) naprawiania nadwozi pojazdów samochodowych;
- 3) zabezpieczania antykorozyjnego nadwozi pojazdów samochodowych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOT.01. Diagnostowanie i naprawa nadwozi pojazdów samochodowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOT.01. Diagnostowanie i naprawa nadwozi pojazdów samochodowych	
MOT.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii 2) wyjaśnia znaczenie pojęć bezpieczeństwo pracy, higiena pracy, ochrona pracy i ergonomii 3) określa zakres i cel działań ochrony przeciwpożarowej 4) omawia zakres i cel działań dotyczących ochrony środowiska 5) omawia regulaminy i regulacje wewnątrzzakładowe związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią

Link do pełnego tekstu podstawy programowej – www.ore.edu.pl/wpcontent/uploads/2020/03/blacharz-samochodowy.pdf

LAKIERNIK SAMOCHODOWY**713203****KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE**

MOT.03. Diagnostowanie i naprawa powłok lakierniczych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie lakiernik samochodowy powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOT.03. Diagnostowanie i naprawa powłok lakierniczych:

- 1) przygotowania powierzchni do naniesienia powłok lakierniczych;
- 2) nanoszenia powłok lakierniczych;
- 3) renowacji powłoki lakierowanej;
- 4) kontroli jakości wykonanych powłok lakierniczych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOT.03. Diagnostowanie i naprawa powłok lakierniczych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia.

MOT.03. Diagnostowanie i naprawa powłok lakierniczych	
MOT.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcia bezpieczeństwo pracy, higiena pracy, ochrona pracy, ergonomii 3) określa zakres i cel działań ochrony przeciwpożarowej 4) określa zakres i cel działań dotyczących ochrony środowiska w środowisku pracy

Link do pełnego tekstu podstawy programowej – www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2020/03/lakiernik-samochodowy.pdf

ELEKTROMECHANIK POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH 741203**KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE**

MOT.02. Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa mechatronicznych systemów pojazdów samochodowych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie elektromechanik pojazdów samochodowych powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOT.02. Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa mechatronicznych systemów pojazdów samochodowych:

- 1) przeprowadzania obsługi instalacji i konserwacji mechatronicznych systemów pojazdów samochodowych;
- 2) diagnozowania stanu technicznego mechatronicznych systemów pojazdów samochodowych;
- 3) wykonywania napraw elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOT.02. Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa mechatronicznych systemów pojazdów samochodowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOT.02. Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa mechatronicznych systemów pojazdów samochodowych	
MOT.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii 2) określa sposoby zapobiegania wyrządzeniu szkód środowisku 3) rozróżnia zasady i przepisy dotyczące ergonomii w środowisku pracy

Link do pełnego tekstu podstawy programowej – www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2020/03/elektromechanik-pojazdow-samochodowych.pdf**MECHANIK POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH 723103****KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE**

MOT.05. Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa pojazdów samochodowych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOT.05. Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa pojazdów samochodowych:

- 1) wykonywania przeglądów podzespołów i zespołów stosowanych w pojazdach samochodowych;
- 2) diagnozowania stanu technicznego podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych;
- 3) wykonywania napraw pojazdów samochodowych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOT.05. Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa pojazdów samochodowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOT.05. Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa pojazdów samochodowych	
MOT.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii 2) rozróżnia zagrożenia dla środowiska 3) określa sposoby zapobiegania wyrządzeniu szkód środowisku 4) rozróżnia zasady i przepisy dotyczące ergonomii w środowisku pracy 5) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania

Link do pełnego tekstu podstawy programowej – www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2020/03/mechanik-pojazdow-samochodowych.pdf

MECHANIK MOTOCYKLOWY**723107****KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE**

MOT.04. Diagnozowanie, obsługa i naprawa pojazdów motocyklowych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie mechanik motocyklowy powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOT.04. Diagnozowanie, obsługa i naprawa pojazdów motocyklowych:

- 1) diagnozowania podzespołów i zespołów pojazdów motocyklowych;
- 2) obsługi i naprawy podzespołów i zespołów pojazdów motocyklowych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOT.04. Diagnozowanie, obsługa i naprawa pojazdów motocyklowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOT.04. Diagnozowanie, obsługa i naprawa pojazdów motocyklowych	
MOT.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	<ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią 3) określa zakres i cel działań ochrony środowiska 4) wyjaśnia pojęcia związane z wypadkami przy pracy i chorobami zawodowymi 5) wymienia przepisy prawa związane z ochroną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska 6) omawia regulaminy i regulacje wewnątrzzakładowe związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią

Link do pełnego tekstu podstawy programowej – www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2020/03/mechanik-motocyklowy.pdf

Klauzula informacyjna w zakresie egzaminu czeladniczego

Informuję, że:

- 1) administratorem **Pani/Pana** danych osobowych jest Mazowiecka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości z siedzibą w Warszawie, ul. Smocza 27, zwana dalej Administratorem; Administrator prowadzi operacje przetwarzania Pani/Pana danych osobowych zawartych we wniosku o dopuszczenie do egzaminu,
- 2) dane osobowe przetwarzane będą w celu weryfikacji dokumentów oraz przeprowadzenia egzaminu czeladniczego i nie będą udostępnione innym odbiorcom,
- 3) podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle /Dz. U. z 2016 r., poz. 1285 z późn. zm./ oraz rozporządzenie ministra edukacji narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych /Dz. U. z 2017 r., poz. 89 z późn. zm./, podanie danych jest niezbędne do zawarcia umowy, w przypadku niepodania danych niemożliwe jest zawarcie umowy,
- 4) posiada Pani/Pan prawo do:
 - żądania od Administratora dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, lub ograniczenia przetwarzania danych osobowych,
 - wniesienia sprzeciwu wobec takiego przetwarzania,
 - przenoszenia danych,
 - wniesienia skargi do organu nadzorczego.
- 5) Pani/Pana dane osobowe nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu,
- 6) Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez czas realizacji zawartej umowy, a następnie archiwizowane, zgodnie z Ustawą z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach /Dz. U. z 2016 r., poz. 1506/.

Klauzula informacyjna w zakresie przekazywania informacji nt. realizowanych przez Izbę oraz jej partnerów szkoleń

- 1) administratorem **Pani/Pana** danych osobowych jest Mazowiecka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości z siedzibą w Warszawie, ul. Smocza 27, zwana dalej Administratorem; Administrator prowadzi operacje przetwarzania Pani/Pana danych osobowych zawartych we wniosku o dopuszczenie do egzaminu,
- 2) dane osobowe przetwarzane będą w celu przesyłania informacji na temat możliwości przystąpienia do egzaminu mistrzowskiego, a także szkoleń realizowanych przez Izbę oraz jej partnerów i nie będą udostępnione innym odbiorcom,
- 3) podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest udzielona Administratorowi zgoda.
- 4) posiada Pani/Pan prawo do:
 - żądania od Administratora dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania danych osobowych,
 - wniesienia sprzeciwu wobec takiego przetwarzania,
 - przenoszenia danych,
 - wniesienia skargi do organu nadzorczego,
 - cofnięcia zgody na przetwarzanie danych osobowych,
 - prawo do zapomnienia.
- 5) Pani/Pana dane osobowe nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu,
- 6) Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane do czasu odwołania zgody.

**ŚWIADECTWO
CZELADNICZE**

Pani/Pan
imię (imiona) i nazwisko

urodzon dniar.
w

woj. zdał ...
egzamin czeladniczy przed Komisją Egzaminacyjną
.....
.....
(miejsce izby rzemieślniczej)

mp.
otrzymał ... ocenę i uzyskał ... tytuł

CZELADNIKA
w zawodzie

.....
.....
Świadectwo czeladnicze jest dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe
zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle.

Nr

PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI EGZAMINACYJNEJ

PREZES
IZBY RZEMIEŚLNICZEJ

mp.
.....
(pieczęć, podpis)

.....
(siedziba izby rzemieślniczej, data)

Skala ocen: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

1. Przewodniczący komisji i zastępcy przewodniczącego komisji posiadają wykształcenie wyższe oraz co najmniej sześcioletni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin.
2. W przypadku braku możliwości powołania przewodniczącego komisji lub zastępcy przewodniczącego komisji spełniającego wymagania, o których mowa w ust. 3, w szczególności w przypadku egzaminu przeprowadzanego w zawodzie unikatowym, przewodniczący komisji lub zastępcy przewodniczącego komisji posiadają:
 - 1) wykształcenie średnie i tytuł mistrza w zawodzie, którego dotyczy egzamin, lub w zawodzie wchodzącym w zakres tego zawodu oraz co najmniej trzyletni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, lub zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu, po uzyskaniu tytułu mistrza, albo
 - 2) wykształcenie średnie i tytuł technika w zawodzie, którego dotyczy egzamin, lub w zawodzie wchodzącym w zakres tego zawodu oraz co najmniej sześcioletni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, lub zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu, po uzyskaniu tytułu technika, albo
 - 3) wykształcenie zasadnicze zawodowe i tytuł mistrza w zawodzie unikatowym, którego dotyczy egzamin, oraz co najmniej sześcioletni okres wykonywania zawodu, po uzyskaniu tytułu mistrza.
3. Członkowie komisji posiadają:
 - 1) wykształcenie co najmniej zasadnicze zawodowe i tytuł mistrza w zawodzie, którego dotyczy egzamin, lub w zawodzie wchodzącym w zakres tego zawodu oraz co najmniej trzyletni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, lub zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu, po uzyskaniu tytułu mistrza, albo
 - 2) wykształcenie co najmniej średnie i tytuł technika w zawodzie, którego dotyczy egzamin, lub w zawodzie wchodzącym w zakres tego zawodu oraz co najmniej sześcioletni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, lub zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu, po uzyskaniu tytułu technika.
4. Przewodniczący komisji, zastępcy przewodniczącego komisji oraz członkowie komisji posiadają przygotowanie pedagogiczne wymagane od nauczycieli, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.⁹⁾), lub ukończony kurs pedagogiczny wymagany od instruktorów praktycznej nauki zawodu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.⁹⁾).
5. Przewodniczącym komisji, zastępcami przewodniczącego komisji oraz członkami komisji mogą być także osoby, które są wpisane do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w zakresie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Klauzula informacyjna w zakresie pełnienia funkcji w komisji egzaminacyjnej

Informuję, że:

- 1) administratorem **Pani/Pana** danych osobowych jest z siedzibą w, zwana dalej Administratorem; Administrator prowadzi operacje przetwarzania **Pani/Pana** danych osobowych zawartych w formularzu zgłoszeniowym do komisji egzaminacyjnej,
- 2) dane osobowe przetwarzane będą do celu weryfikacji dokumentów, organizacji oraz przeprowadzenia egzaminów sprawdzających, czeladniczych i mistrzowskich i nie będą udostępnione innym odbiorcom,
- 3) podstawą przetwarzania **Pani/Pana** danych osobowych jest Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle /Dz. U. z 2016 r., poz. 1285 z późn. zm./ oraz rozporządzenie ministra edukacji narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych /Dz. U. z 2017 r., poz. 89 z późn. zm./, podanie danych jest niezbędne do zawarcia umowy, w przypadku niepodania danych niemożliwe jest zawarcie umowy,
- 4) posiada **Pani/Pan** prawo do żądania od Administratora dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, lub ograniczenia przetwarzania danych

osobowych, wniesienia sprzeciwu wobec takiego przetwarzania, przenoszenia danych, wniesienia skargi do organu nadzorczego.

- 5) **Pani/Pana** dane osobowe nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu,
- 6) **Pani/Pana** dane osobowe będą przechowywane przez czas realizacji zawartej umowy, a następnie archiwizowane, zgodnie z Ustawą z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach /Dz. U. z 2016 r., poz. 1506/.

Klauzula informacyjna w zakresie przekazywania informacji nt. realizowanych przez Izbę oraz jej partnerów szkoleń

- 1) administratorem **Pani/Pana** danych osobowych jest z siedzibą w zwana dalej Administratorem; Administrator prowadzi operacje przetwarzania **Pani/Pana** danych osobowych zawartych w formularzu zgłoszeniowym do komisji egzaminacyjnej,
- 2) dane osobowe przetwarzane będą do celu przesyłania informacji na temat szkoleń realizowanych przez Izbę oraz jej partnerów i nie będą udostępnione innym odbiorcom,
- 3) podstawą przetwarzania **Pani/Pana** danych osobowych jest udzielona Administratorowi zgoda.
- 4) posiada **Pani/Pan** prawo do:
 - żądania od Administratora dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania danych osobowych, wniesienia sprzeciwu wobec takiego przetwarzania, przenoszenia danych,
 - wniesienia skargi do organu nadzorczego,
 - cofnięcia zgody na przetwarzanie danych osobowych,
 - prawo do zapomnienia.
- 5) **Pani/Pana** dane osobowe nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu, 6) **Pani/Pana** dane osobowe będą przechowywane do czasu odwołania zgody.

FORMULARZ ZGŁOSZENIOWY DO KOMISJI EGZAMINACYJNEJ

Nazwa zawodu:	
1	<input type="text"/>
2	<input type="text"/>
3	<input type="text"/>
4	<input type="text"/>
5	<input type="text"/>
6	<input type="text"/>
I Dane osobowe	
Nazwisko	
<input type="text"/>	
Imię	
<input type="text"/>	
Data urodzenia (dzień - miesiąc - rok)	Miejsce urodzenia
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Nr ewidencyjny PESEL	
<input type="text"/>	
Adres korespondencyjny : ulica / nr domu / nr lokalu	
<input type="text"/>	
Miejscowość	
<input type="text"/>	
kod pocztowy	Poczta
<input type="text"/>	<input type="text"/>
tel. dom (+ kierunek)	tel. komórkowy
<input type="text"/>	<input type="text"/>
tel. praca (+ kierunek)	fax. (+ kierunek)
<input type="text"/>	<input type="text"/>
adres e-mail	
<input type="text"/>	
II Wykształcenie - znakiem X zaznaczyć właściwe	
☐	wyższe
☐	średnie
☐	zasadnicze zawodowe
Załączniki: (dokumenty potwierdzające wykształcenie)	
1	<input type="text"/>
2	<input type="text"/>
3	<input type="text"/>
Kwalifikacje zawodowe	
Załączniki: (dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe)	
1	<input type="text"/>
2	<input type="text"/>
3	<input type="text"/>

Kwalifikacje pedagogiczne Załączniki: (kurs pedagogiczny wymagany od instruktorów praktycznej nauki zawodu lub przygotowanie pedagogiczne wymagane od nauczycieli)	
☐ 1	<input type="text"/>
☐ 2	<input type="text"/>
Doskonalenie zawodowe (posiadane dodatkowe uprawnienia, ukończone kursy, szkolenia) Załączniki:	
☐ 1	<input type="text"/>
☐ 2	<input type="text"/>
☐ 3	<input type="text"/>
☐ 4	<input type="text"/>
☐ 5	<input type="text"/>
III Doświadczenie zawodowe Liczba przepracowanych lat w zawodzie (dotyczy zawodów, w których składany jest formularz)	
lata	zawód
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
☐ TAK	☐ NIE <i>- znakiem X zaznaczyć właściwe</i>
☐	☐ własna działalność
☐	☐ inne miejsca pracy
☐	☐ przynależność do organizacji rzemiosła (cechu)¹
☐	☐ pełnienie funkcji instruktora praktycznej nauki zawodu
☐	☐ udział w pracach komisji egzaminacyjnych w poprzednich kadencjach (jeśli „TAK” wpisać zawód i pełnioną funkcję)
zawód	funkcja
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Załączniki (zaświadczenie o przynależności do cechu i wykonywaniu zawodu¹, świadectwo(a) pracy, wypis z ewidencji działalności gospodarczej lub KRS, zaświadczenie o zatrudnieniu):	
☐ 1	<input type="text"/>
☐ 2	<input type="text"/>

VI Referencje (pracodawców, zlecniodawców, cechu)

Załączniki

1	<input type="text"/>
2	<input type="text"/>
3	<input type="text"/>
4	<input type="text"/>
5	<input type="text"/>

VII Zgody - znakiem X zaznaczyć właściwe

TAK	NIE
☐	☐

W przypadku spełnienia warunków określonych w rozporządzeniu MEN w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz.U. z 2017 r., poz. 89 z późn. zm.), wyrażam zgodę na pełnienie funkcji:
Przewodniczącego / Przewodniczącej Komisji Egzaminacyjnej

☐	☐
--------------------------	--------------------------

Oświadczam, iż przyjmując zdających etap praktyczny egzaminu, zapewnię im warunki organizacyjne i techniczne niezbędne do wykonania zadań egzaminacyjnych.

☐	☐
--------------------------	--------------------------

Zapoznałam/tem się z klauzulą informacyjną w zakresie pełnienia funkcji w komisji egzaminacyjnej oraz przekazywania informacji nt realizowanych przez Izbę i jej partnerów szkoleń

Zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2017 r., poz. 1219 z późn. zm.) wyrażam zgodę na przesyłanie mi informacji za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej i telefonicznej na podany w formularzu e-mail/ nr telefonu w zakresie

☐	☐
--------------------------	--------------------------

pełnienia funkcji w komisji egzaminacyjnej

☐	☐
--------------------------	--------------------------

realizowanych przez Izbę wraz z partnerami szkoleń

VIII Oświadczenie

Poświadczam własnoręcznym podpisem, że:

- wszystkie powyższe dane są prawdziwe
- posiadam pełną zdolność do czynności prawnych i korzystam z praw publicznych, nie toczy się przeciwko mnie postępowanie karne lub dyscyplinarne lub postępowanie o ubezwłasnowolnienie, nie byłam(em) karana(y) za przestępstwo popełnione umyślnie.

IX Uwagi do załączników

Należy przedstawić oryginały dokumentów wraz z kopiami w celu ich uwierzytelnienia przez Cech lub Izbę Rzemieślniczą w

<input type="text"/>	<input type="text"/>
miejsowość, data	czytelny podpis

Wypełnia Izba

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
data wpływu		nr rejestru	

Informacja o powołaniu do komisji egzaminacyjnej:

zawód:	<input type="text"/>	funkcja:	<input type="text"/>
	<input type="text"/>		<input type="text"/>
uwagi	<input type="text"/>		

<input type="text"/>	<input type="text"/>
podpis osoby przyjmującej wniosek	

(przed wypełnieniem prosimy o zapoznanie się z tekstem na str.7-8)

KARTA INFORMACYJNA

PRACODAWCY ZATRUDNIAJĄCEGO MŁODOCIANEGO PRACOWNIKA W CELU PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO

(Narzędzie w procesie samooceny i nadzoru nad przebiegiem przygotowania zawodowego młodocianych pracowników zatrudnionych u pracodawców rzemieślników)

1.INFORMACJE OGÓLNE

- 1.1.nazwa pracodawcy -
- 1.2.imię i nazwisko właściciela -
- 1.3.zawody wykonywane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej:
- 1.4.zawody, w których prowadzone jest przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników
- 1.5.liczba pracowników młodocianych zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego:

ogółem	I rok nauki	II rok nauki	III rok nauki	przyuczenie

- 1.6.imię i nazwisko osoby szkolącej (instruktora praktycznej nauki zawodu) -
- 1.7.kwalifikacje zawodowe osoby szkolącej -
- (nazwa i data wystawienia dokumentu, przez kogo wydany, nazwa zawodu)
- 1.8.przygotowanie pedagogiczne osoby szkolącej (co najmniej kurs pedagogiczny o wymiarze min.80 godz.) -
- (nazwa i data wystawienia dokumentu, przez kogo wydany)

UWAGI OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z NADZOREM;

.....

.....

.....

I. DOKUMENTACJA PRACOWNICZA				
LP.	PYTANIA	TAK	NIE	UWAGI
1.	Czy umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego z pracownikami młodocianymi spisano na formularzu przyjętym do stosowania w organizacji rzemiosła i czy wypełniono wszystkie punkty?			
2.	Czy właściwe jednostki samorządu terytorialnego zostały zawiadomione o zawarciu z młodocianymi umów o pracę w celu przygotowania zawodowego?			
3.	Czy prowadzone są akta osobowe pracowników młodocianych?			
4.	Czy prowadzone są prawidłowo kwestionariusze osobowe pracowników młodocianych?			
5.	Czy pracownicy młodociani zapoznani są z regulaminem pracy i złożyli stosowne oświadczenia?			
6.	Czy pracownicy młodociani są zapoznani z zakresem ich obowiązków i jest to potwierdzone stosownym oświadczeniem?			
7.	Czy pracownicy młodociani są poinformowani o równym traktowaniu w zatrudnieniu i jest to potwierdzone stosownym oświadczeniem?			
8.	Czy jest podpisana z pracownikiem młodocianym umowa o zakazie konkurencji?			
9.	Czy są oświadczenia pracownika młodocianego o zachowaniu tajemnicy objętej tajemnicą zakładu?			
10.	Czy jest upoważnienie pracownika młodocianego dotyczące przetwarzania danych osobowych?			
11.	Czy pracownicy młodociani są zapoznani z regulaminem wynagradzania?			
12.	Czy prawidłowo są rozwiązywane umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego z pracownikami młodocianymi?			
13.	Czy zakład posiada program praktycznej nauki dla zawodu/ów, w których szkoleni są pracownicy młodociani?			
14.	Czy jest prowadzony książka kontroli zakładu?			
15.	Czy jest prowadzona ewidencja pracowników młodocianych?			

UWAGI OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z NADZOREM

.....

II. BHP				
LP.	PYTANIA	TAK	NIE	UWAGI
1.	Czy pracownicy młodociani odbyli szkolenia wstępne BHP?			
2.	Czy pracownicy młodociani są poddawani okresowym szkoleniom BHP?			
3.	Czy pracodawca posiada ważne szkolenie BHP?			
4.	Czy osoba szkoląca odbyła szkolenie niezbędne w wykonywaniu zadań służby BHP w zakładzie?			
5.	Czy jest prowadzony rejestr wypadków przy pracy?			

UWAGI OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z NADZOREM;

.....

III. BADANIA LEKARSKIE				
LP.	PYTANIA	TAK	NIE	UWAGI
1.	Czy pracownicy młodociani poddani zostali wstępnym badaniom lekarskim?			
2.	Czy pracownicy młodociani posiadają aktualne badania lekarskie okresowe?			

UWAGI OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z NADZOREM

.....

IV. CZAS PRACY				
LP.	PYTANIA	TAK	NIE	UWAGI
1.	Czy prowadzona jest ewidencja czasu pracy pracowników młodocianych?			
2.	Czy pracownicy młodociani zatrudnieni są w czasie pracy nie przekraczającym przeciętnej tygodniowej normy czasu pracy?			
3.	Czy pracownicy młodociani są zatrudniani w godzinach nadliczbowych?			
4.	Czy pracownicy młodociani są zatrudniani w porze nocnej (godz. 22.00-6.00)?			
5.	Czy lista obecności jest prowadzona systematycznie?			
6.	Czy udziela się pracownikom młodocianym przerwy w pracy w wymiarze 30 min w trakcie pracy trwającej ponad 4,5 godz.?			

UWAGI OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z NADZOREM

.....

V. SZKOŁA – MISTRZ SZKOŁĄCY				
LP.	PYTANIA	Szkoła	Kurs	Zakład
1.	Młodociani pracownicy realizują obowiązkowe kształcenie teoretyczne (<i>podać liczby młodocianych</i>); I rok nauki - II rok nauki - III rok nauki -
2.		TAK	NIE	UWAGI
3.	Czy pracodawca zatrudnia młodocianego przy rodzajach prac związanych z programem praktycznej nauki zawodu?			
4.	Czy pracownicy młodociani prowadzą dzienniczki praktycznej nauki zawodu?			
5.	Czy mistrz szkolący prowadzi korespondencję z wychowawcą klasy za pomocą dzienniczka praktycznej nauki zawodu?			
6.	Czy mistrz szkolący utrzymuje kontakt z wychowawcą klasy pracownika młodocianego (kontrola realizacji obowiązkowego kształcenia teoretycznego)?			
7.	Czy pracodawca zgłasza młodocianego na egzamin czeladniczy (2 miesiące przed terminem zakończenia nauki zawodu)?			
8.	Czy pracodawca opłaca koszty egzaminu czeladniczego (w pierwszym wyznaczonym terminie)?			

UWAGI OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z NADZOREM

.....

VI. WYNAGRODZENIA				
LP.	PYTANIA	TAK	NIE	UWAGI
1.	Czy jest w zakładzie regulamin wynagradzania?			
2.	Czy prowadzone są imienne karty wypłacanego wynagrodzenia i innych świadczeń?			
3.	Czy terminowo wypłacane są wynagrodzenia pracowników młodocianych?			
4.	Czy prowadzona jest lista płac z potwierdzeniem odbioru wynagrodzenia?			
5.	Czy są wypłacane świadczenia urlopowe pracowników młodocianych?			

UWAGI OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z NADZOREM

.....

VII. URLOPY PRACOWNIKÓW MŁODOCIANYCH				
LP.	PYTANIA	TAK	NIE	UWAGI
1.	Czy są opracowywane plany urlopów pracowników młodocianych?			
2.	Czy prawidłowo są ustalane wymiary urlopów pracowników młodocianych?			
3.	Czy są prawidłowo ustalane urlopy w roku kalendarzowym, w którym pracownicy młodociani nabyli do nich prawo, nie później niż do końca pierwszego kwartału roku następnego?			

UWAGI OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z NADZOREM

.....

VIII. OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO				
LP.	PYTANIA	TAK	NIE	UWAGI
1.	Czy zapoznano młodocianego i jego ustawowego przedstawiciela z ryzykiem, jakie wiąże się z wykonywaną pracą?			
2.	Czy zapoznano pracowników młodocianych z zakresem prac wzbronionych?			

UWAGI OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z NADZOREM

.....

IX. OCHRONA OSOBISTA, OBIEKTY I POMIESZCZENIA				
LP.	PYTANIA	TAK	NIE	UWAGI
1.	Czy w zakładzie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia pracowników młodocianych?			
2.	Czy pracownicy młodociani stosują, zgodnie z przeznaczeniem środki ochrony indywidualnej?			
3.	Czy prowadzone są karty ewidencji przydziału odzieży i obuwia oraz środków ochrony osobistej?			
4.	Czy wypłacany jest ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży?			
5.	Czy pracownicy młodociani mają dostęp do, wyposażonych i utrzymywanych zgodnie z przepisami BHP, pomieszczeń higieniczno – sanitarnych?			
6.	Czy obiekty i pomieszczenia pracy spełniają wymagania pod względem kubatury w zależności od wykonywanych prac, liczby pracowników?			
7.	Czy użytkowane pomieszczenia utrzymywane są we właściwym stanie technicznym?			
8.	Czy obiekty i pomieszczenia są przystosowane dla osób niepełnosprawnych?			
9.	Czy w pomieszczeniach pracy jest zapewniona temperatura zgodnie z przepisami BHP?			
10.	Czy w pomieszczeniach pracy zapewnione jest oświetlenie zgodnie z przepisami BHP?			
11.	Czy są opracowane i udostępnione do stałego korzystania instrukcje BHP na stanowiskach pracy pracowników młodocianych?			

UWAGI OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z NADZOREM

.....
.....
.....

Nazwa izby rzemieślniczej lub cechu, gdzie spisano z młodocianym pracownikiem umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego

miejsowość i data

Kartę przygotowano w Związku Rzemiosła Polskiego w konsultacji z organizacjami rzemiosła i stanowi ona materiał pomocniczy, wyłącznie do użytku wewnętrznego
Warszawa, styczeń 2009 r.

Dlaczego szkolący rzemieślnik powinien wypełnić Kartę Informacyjną?

KARTA INFORMACYJNA została przygotowana, jako materiał pomocniczy (informacyjny) z przeznaczeniem dla pracodawców rzemieślników zatrudniających młodocianych pracowników w celu przygotowania zawodowego. Karta jest narzędziem pomocnym w realizacji zadania organizacji rzemiosła ustalonego w art.3 ust.7 ustawy o rzemiośle dotyczącego sprawowania nadzoru nad przebiegiem przygotowania zawodowego w rzemiośle pracowników młodocianych (stosownie do art.3 ust.6 ustawy o rzemiośle – pracodawcy rzemieślnicy zatrudniający młodocianych pracowników w celu przygotowania zawodowego zobowiązani są spełnić warunki określone odrębnymi przepisami oraz być członkami izby rzemieślniczej lub cechu).

Dla ułatwienia tego zadania oraz większej skuteczności Związek Rzemiosła Polskiego przygotował i przekazał do wszystkich izb i cechów opracowanie pt. „Zasady i tryb sprawowania przez izby rzemieślnicze i cechy nadzoru nad przebiegiem przygotowania zawodowego w rzemiośle pracowników młodocianych oraz udzielania pomocy merytorycznej i organizacyjnej rzemieślnikom szkolącym młodocianych” (Załącznik do Uchwały Nr 8 z dnia 2 kwietnia 2008 r. Zarządu ZRP)

Należy podkreślić, że organizacje rzemiosła nie są organami kontrolnymi, a ich rola w procesie nadzoru polega głównie na wspomaganiu mistrzów szkolących poprzez dostarczanie stosownej informacji, udzielanie doradztwa, pomoc w rozstrzyganiu problemów i dostępie do niezbędnej dokumentacji. Dlatego pytania sformułowane w Karcie Informacyjnej, dotyczą wyłącznie kwestii wynikających z regulacji prawnych tj. ustawy prawo pracy wraz z przepisami wykonawczymi i przepisami oświatowymi.

Karta wzorowana jest po części na Liście kontrolnej przygotowanej w inspekcji pracy i w podobny sposób wykorzystana będzie do prowadzenia samokontroli mistrzów szkolących w kwestiach zagadnień związanych z zatrudnieniem i realizowaniem przygotowania zawodowego w zakładach rzemieślniczych.

Karta nie jest obowiązkowa, a jej zastosowanie ma na celu sprawdzenie, czy szkolący rzemieślnik spełnia prawne warunki. Nie chodzi tu, więc o tworzenie kolejnych utrudnień, ale ułatwienie rzetelnej, własnej oceny: czy pracodawca „bezpiecznie” prowadzi, obok działalności gospodarczej, działalność szkoleniową pracowników młodocianych?

Związek Rzemiosła Polskiego zaleca stosowanie Karty w działaniach związanych z procesem nadzoru nad przebiegiem przygotowania zawodowego młodocianych pracowników zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego. Pozwoli to na ujednoczenie dokumentacji i kompleksową bieżącą analizę sytuacji w zakładzie. Kartę może wypełnić pracownik cechu lub rzemieślnik szkolący uczniów, w zależności od możliwości i potrzeb.

Należy pamiętać, iż w przypadku, gdy rzemieślnik sam wypełnia Kartę, to we własnym dobrze pojętym interesie powinien wypełnić ją zgodnie ze stanem faktycznym. W przeciwnym razie nie spełni ona swojej funkcji. Jeśli jakiś punkt Karty nie jest spełniony, a powinien, to należy zwrócić się do izby lub cechu w celu uzyskania pomocy, co pozwoli na uzupełnienie i uniknięcie sytuacji sankcji nakładanych przez organa kontrolne. Dbając o spełnienie prawnych obowiązków, których dotyczą pytania zawarte w Karcie, mamy szansę w wyprzedzeniu reagować, a tym samym odpowiednio zapewnić sekwencję działań w obszarach, gdzie zidentyfikowano „niedociągnięcia”.

Idea przygotowania Karty Informacyjnej wypłynęła bezpośrednio ze środowiska rzemieślników szkolących uczniów. Przeprowadzono też konsultacje z izbami rzemieślniczymi (za ich pośrednictwem także z cechami) oraz z Komisją Oświaty Zawodowej i Nadzoru Zarządu Związku Rzemiosła Polskiego.

W toku konsultacji inicjatywa uzyskała wiele pozytywnych opinii, ale także odnoszące się z dużym dystansem. Podkreślamy cel zastosowania Karty Informacyjnej – potwierdzenie, że szkolący rzemieślnik wywiązuje się z prawnych obowiązków, a w sytuacjach tego wymagających pomoc organizacji rzemiosła w wypełnieniu zobowiązań (cele nadzoru).

Sugerujemy wypełnianie Karty raz w roku, choć faktyczną częstotliwość powinny ustalać organizacje rzemiosła, w porozumieniu z rzemieślnikiem, w zależności od potrzeb.

Wypełnienie Karty nie rodzi żadnych sankcji, może jedynie pomóc w spełnieniu wymogów związanych z prowadzeniem szkolenia młodocianych. Pytania dotyczą nie tylko obowiązków, ale także związane z możliwościami stosowania pewnych rozwiązań, co służy ochronie własnych interesów pracodawców, np.: przez pytanie o oświadczenia o zachowaniu tajemnicy zakładu.

Karta jest instrumentem służącym do wskazania obszarów spraw wymagających uzupełnienia, a tym samym ma ukierunkować potrzebną pomoc organizacji w jak najszybszym ich eliminowaniu. Na podstawie Karty rzemieślnik może ocenić, czy zachowane są wszystkie wymogi i procedury związane z zawarciem i realizacją umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego młodocianych, co ogranicza ryzyko szkolącego rzemieślnika poniesienia konsekwencji prawnych.

Związek Rzemiosła Polskiego zaleca izbom rzemieślniczym i cechom rozpowszechnianie Karty pośród pracodawców rzemieślników np.: przy zawieraniu umów o praktyczną naukę zawodu. Warto, aby Karta była upowszechniana w formie elektronicznej, co usprawni proces komunikacji ze szkolącymi rzemieślnikami i obniży koszty.

DZIENNICZEK
PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU
UCZNI/PRACOWNIKA MŁODOCIANEGO W RAMACH
DUALNEJ NAUKI ZAWODU W RZEMIOŚLE

Uwagi praktyczne do wykorzystania przy drukowaniu dzienniczka
Dzienniczek jest wzorem poglądowym, pełna treść obejmuje 60 stron, tabele bowiem odnoszą się do różnych okresów realizacji zajęć praktycznych i tak:

tabela TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ SZKOLNYCH odrębna na każdy semestr, a więc powinno ich być min. 7 (ew. powtarzanie roku)

tabela PRZEBIEG PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU wypełniana na określony miesiąc, powinno ich być min. 36

tabela WYKAZ OCEN odrębna na każdy rok nauki, a więc powinno ich być min. 3

.....
(nazwa cechu sprawującego nadzór nad przebiegiem przygotowania zawodowego pracownika młodocianego)

adres cechu

tel. e-mail

www

**DZIENNICZEK PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU
UCZNIĄ/PACOWNIKA MŁODOCIANEGO**

..... PESEL

(imię i nazwisko ucznia /pracownika młodocianego)

.....
.....
(aktualny adres zamieszkania ucznia/pracownika młodocianego)

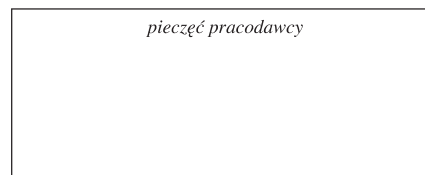
nauka w zawodzie:
okres nauki zawodu: od dnia do dnia
data podpisania i numer umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego:

PRACODAWCA zatrudniający ucznia/pracownika młodocianego

.....
.....
(nazwa i adres pracodawcy)

e-mail tel.
imię i nazwisko mistrza/instruktora praktycznej nauki zawodu
e-mail tel.

.....
.....
(data wystawienia dzienniczka) (podpis i mistrza/instruktora praktycznej nauki zawodu)

DOKSZTAŁCANIE TEORETYCZNE (forma szkolna lub pozaszkolna)

- w SZKOLE

.....
(nazwa i adres branżowej szkoły I stopnia, w której uczeń/pracownik młodociany realizuje kształcenie teoretyczne)

opiekun klasy –
.....
(imię i nazwisko)

tel. e-mail

- w FORMIE POZASZKOLNEJ

.....
.....
(nazwa placówki oświatowej lub adnotacja o kształceniu teoretycznym u pracodawcy)

Przebieg praktycznej nauki zawodu

Lp.	Realizacja programu praktycznej nauki zawodu w miesiącur. (wypełnia uczeń/pracownik młodociany)

Ocena i uwagi mistrza/instruktora praktycznej nauki zawodu:

.....
.....
.....

.....
(data i podpis mistrza/instruktora praktycznej nauki zawodu)

Zapoznałem się, z powyżej przedstawionym przez mistrza/instruktora praktycznej nauki zawodu oraz ucznia/
pracownika młodocianego przebiegiem nauki praktycznej.

Uwagi na temat uczestnictwa ucznia/pracownika młodocianego w zajęciach szkolnych:

.....
.....

.....
(data i podpis opiekuna klasy)

UWAGA: Dzienniczek powinien zawierać co najmniej 36 takich tabel, po jednej na każdy miesiąc nauki zawodu.

ZAŚWIADCZENIE

.....
(nazwa pracodawcy)

.....
(nazwa szkoły)

Adres Adres

Niniejszym zaświadcza się, że uczeń/uczennica

Zatrudniony/a na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego w formie nauki
zawodu, zawartej z ww. pracodawcą w semestrze roku nauki
uzyskał/a z praktycznej nauki zawodu ocenę

(skala ocen: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny,
dopuszczający, niedostateczny)

.....
(data i podpis mistrza /instruktora praktycznej nauki zawodu)

pieczęć pracodawcy

UWAGA: Dzienniczek zawiera wzór zaświadczenia, które wystawiane jest na zakończenie I semestru w każdym roku nauki zawodu i zrealizowaniu programu praktycznej nauki zawodu w II semestrze w okresie do końca roku szkolnego.

Uwagi dotyczące zaangażowania społecznego i zawodowego ucznia/młodocianego pracownika: udział w konkursach regionalnych i ogólnopolskich, pochwały i nagrody	Potwierdzenie organizatora

Miejsce na korespondencję mistrza/instruktora praktycznej nauki zawodu oraz opiekuna klasy:

CECH RZEMIOSŁ MOTORYZACYJNYCH W WARSZAWIE

www.motoryzacja.home.pl

Publikacja powstała w ramach projektu realizowanego przez Cech Rzemiosł Motoryzacyjnych w Warszawie pn. Rozwój i promocja kształcenia dualnego w rzemiosłach motoryzacyjnych, w ramach II edycji Rządowego Programu Polski Inkubator Rzemiosła, prowadzonego przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Społeczeństwa Obywatelskiego.

**KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO**

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Rządowy Program
Polski Inkubator
Rzemiosła
na lata 2021-2030

**Polski Inkubator
Rzemiosła**

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO
INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU
SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH
RZĄDOWEGO PROGRAMU POLSKI INKUBATOR RZEMIOSŁA
NA LATA 2021-2030

00-252 Warszawa, ul. Podwale 11 lok. 121

tel.: 22 635 04 64

e-mail: cech@motoryzacja.home.pl

608 502 875